№ 214 (1777)

Чацвер, 13 лістапада 2003 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г. на беларускай і рускай мовах
Перыядычнасць — 5 разоў у тыдзень
Выдавец: УП «Народная воля»
Кошт свабодны.

На прастор, на шырокі разлог
Выходзі, мой народ, грамадою...
Якуб КОЛАС

Народная Воля

E-mail: nv@promedia.by
http://nv.promedia.by

Надвор'е

У Мінску сёння ўдзень чакаецца — +3...+5, уначы — -6...-4; у Брэсце ўдзень — +3...+5, уначы — -4...-2; у Гродне ўдзень — +3...+5, уначы — -5...-3; у Віцебску ўдзень — +2...+4, уначы — -1...+1; у Гомелі ўдзень — +1...+3, уначы — -4...-2; у Магілёве ўдзень — +2...+4, уначы — -4...-2.

На ўсёй тэрыторыі краіны захаваецца сонечнае, без ападкаў надвор'е.

www.meteo.by

ПУЛЬС

У Мінску адкрылася аддзяленне шведскага пасольства ў Расіі

Адкрыццё ў беларускай сталіцы аддзялення пасольства Швецыі ў Расійскай Федэрацыі — "толькі першы крок". З такой заявай выступіў Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Швецыі ў Расійскай Федэрацыі і Рэспубліцы Беларусь па сумяшчальніцтве Свен Хірдман увечары 11 лістапада на прыёме з нагоды адкрыцця ў Мінску шведскага прадстаўніцтва.

"Спадзяюся, што праз пару гадоў у Мінску будзе працаваць паўнавартаснае пасольства Швецыі", — сказаў С.Хірдман. На яго думку, гэта не зроблена дагэтуль выключна з-за фінансавых прычын.

Мінскае аддзяленне пасольства Швецыі ў Расіі ўзначаліў дарадчык Ян Шадэк, які дагэтуль працаваў у шведскай дыпламатычнай місіі ў Маскве.

Пасольства Рэспублікі Беларусь у Стакгольме адкрылася 1 лістапада 1999 года. У снежні 1999 года даверчыя граматы каралю Швецыі ўручыў пасол Беларусі Алег Ермаловіч.

Юрый ШЫРОКІ.

«Пяцёрка» хутка назаве сваіх кандыдатаў

У снежні кааліцыя "5+" павінна назваць адзіны спіс дэмакратычных кандыдатаў на парламенцкіх выбарах 2004 года. Такое рашэнне прынята на пашыраным пасяджэнні лідэраў пяці партый (Аб'яднаная грамадзянская партыя, Партыя БНФ, Беларуская партыя працы, Беларуская сацыял-дэмакратычная Грамада, Партыя камуністаў Беларуская) з кіраўніцтвам шэрагу грамадскіх арганізацый, прафсаюзаў, аб'яднанняў прадпрымальнікаў, групы дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі "Рэспубліка".

Каменціруючы вынікі сустрэчы, лідэр АГП Анатоль Лябедзька зазначыў: "Усе, без выключэння, яшчэ раз пацвердзілі адзінства мэт і задач, а таксама наяўнасць палітычнай волі дабівацца іх рэалізацыі. Гэта добры знак і неабходныя ўмовы для эфектыўнай працы".

Юрый ПАЦЁМКІН.

Ліквідавалі «Асацыяцыю маладых прадпрымальнікаў»

Суддзя Вярхоўнага суда Валянціна Кулік 11 лістапада задаволіла іск Міністэрства юстыцыі і пастанавіла ліквідаваць грамадскае аб'яднанне "Асацыяцыя маладых прадпрымальнікаў". Падставай для ліквідацыі сталі парушэнні ў афармленні юрыдычнага адраса арганізацыі, дапушчаныя яшчэ пры рэгістрацыі ў 1999 годзе.

Кіраўнік кантрольна-рэвізійнай камісіі аб'яднання Аляксей Янукевіч у каментары БелаПАН заявіў, што суд выкарыстаў фармальныя падставы: "Грамадская і прадпрымальніцкая ініцыятыва — гэта тое, што супярэчыць самой сутнасці рэжыму. Наша арганізацыя не ўяўляла ніякай небяспекі, але ў ініцыятыўнай моладзі, аб'яднанай тут, улада бачыла магчымую пагрозу для сябе".

Па словах А.Янукевіча, ГА "Асацыяцыя маладых прадпрымальнікаў" было заснавана ў 1999 годзе. Арганізацыя ажыццяўляла асветніцкую дзейнасць, выдавала бюлетэнь "Кірмаш", праводзіла юрыдычныя кансультацыі і аказвала іншую дапамогу моладзі, занятай у дробным бізнесе. Іск аб ліквідацыі аб'яднання быў пададзены ўлетку 2003 года.

Максім ЗМІТРОВІЧ.

Віцебскія прадпрымальнікі папярэдзілі мясцовыя ўлады

Віцебскі гарадскі прафсаюз прадпрымальнікаў "Перспектыва" заявіў аб намеры пачаць 1 студзеня 2004 года акцыю грамадзянскага непадпарадкавання ў выпадку невыканання мясцовымі ўладамі патрабаванняў "па нармалізацыі ўмоў дзейнасці прадпрымальнікаў". Такое рашэнне было прынята 10 лістапада на адкрытым сходзе прадстаўнікоў малога бізнесу Віцебскай вобласці, арганізаваным прафсаюзам. У ім удзельнічалі дэпутат Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Уладзімір Парфяновіч, кіраўнік рэспубліканскага грамадскага аб'яднання "Перспектыва" Анатоль Шумчанка, прадстаўнікі гарадскіх органаў.

Для вырашэння існуючых праблем малога бізнесу, лічаць прадпрымальнікі, мясцовыя ўлады павінны падтрымаць патрабаванні аб прыняцці "нармальнага адзінага падатку для прадпрымальніцтва з увядзеннем патэнтавай сістэмы". Усе выплаты ў бюджэты розных узроўняў неабходна налічваць са стаўкі адзінага падатку. Акрамя таго, мясцовыя органы ўлады, паводле меркавання прадпрымальнікаў, павінны "ўвесці мараторый і надалей не праяўляць ініцыятывы пры выкананні несвоечасовых патрабаванняў Дэкрэта прэзідэнта № 4, што датычаць прымянення касавых апаратаў", каб не дапусціць закрыцця існуючых у горадзе рынкаў і ліквідацыі кіёскаў.

А намеснік старшыні Віцебскага гарвыканкама **Ларыса АЛЕНСКАЯ**, якая прысутнічала на сходзе, не стала абнадзейваць прысутных, што іх праблемы вырашацца, паколькі, паводле яе слоў, гарвыканкам прымае рашэнні ў рамках тых законаў і нарматыўных актаў, што дзейнічаюць у краіне. Пры гэтым яна заклікала прадпрымальнікаў не пераймаць мінскі вопыт па адстойванні сваіх правоў, а "здымаць напружанне шляхам дыялогу з мясцовымі ўладамі".

Сяргей КОЧАТАЎ.

Свята працягваецца

З 12 па 21 лістапада ў Боне (Германія) пройдзе другая частка ўрачыстых мерапрыемстваў з нагоды 10-й гадавіны наладжвання партнёрскіх сувязей паміж гэтым горадам і Мінскам.

Як паведамляе прэс-служба пасольства ФРГ у Беларусі, святкаванні распачнуцца выставай твораў мастака Валерыя Шкарубы. Акрамя таго, у Бон прыедзе Мінскі духавы актэт пад кіраўніцтвам прафесара Уладзіміра Будкевіча, дзяржаўны тэатр лялек пад кіраўніцтвам Яўгена Клімакова, арганіст Ігар Алоўнікаў, навучэнцы Беларускага дзяржаўнага музычнага каледжа і Беларускай дзяржаўнай акадэміі музыкі (кір. прафесар Уладзімір Кузменка).

Адметнай падзеяй, зазначаюць у прэс-службе, абяцае стаць сумеснае выкананне Акадэмічнай капэлай з Бона і салістамі з Мінска рэквіем рэ-мінор Моцарта ў царкве св.Рэмігіуса.

Музыканты ўжо выконвалі гэты твор ў сярэдзіне верасня ў касцёле Святых Сымона і Алены ў Мінску. Тады ў беларускай сталіцы прайшла першая частка ўрачыстасцей, прысвечаных юбілею. Мінск наведала нямецкая дэлегацыя ў складзе 80 чалавек — палітыкаў, майстроў мастацтваў, музыкантаў і артыстаў.

Вольга ЛАПІКАВА.

У Вену не па чыгунцы

МЗС Рэспублікі Беларусь рэкамендуе беларускім грамадзянам, якія плануюць наведаць у бліжэйшыя дні Вену, адмовіцца ад паездак па чыгунцы.

Як паведамілі БелаПАН у прэс-службе МЗС Беларусі, з нуля гадзін 12 лістапада прафсаюз чыгуначнікаў Аўстрыі аб'явіў аб пачатку ўсеагульнай забастоўкі пратэсту ў сувязі з нязгодай з прынятым урадам гэтай краіны рашэннем аб рэфармаванні Федэральнай чыгункі. У выніку забастоўкі, паведамляюць у МЗС, не можа быць забяспечана дастаўка пасажыраў бесперасадачнага вагона "Масква — Вена".

Чыгуначнікі Аўстрыі плануюць працягваць забастоўку датуль, пакуль не будуць задаволены іх патрабаванні.

Андрэй СЕРАДА.

Всем башням будет башня!?

Разговоры о строительстве в Минске суперсовременной телевизионной башни ведутся уже не один год. Но вот, похоже, наконец от слов стали переходить к делам. На днях министр связи Владимир Гончаренко доложил Александру Лукашенко об этом проекте.

Согласно проекту, телебашня будет второй по величине после Останкинской — ее высота составит примерно 410—420 метров. Президент поручил тщательно проработать все вопросы данного проекта и доложить о полученных расчетах до конца текущего года. При этом Лукашенко поставил задачу уменьшить смету затрат на возведение башни и максимально сократить сроки строительства.

Вообще же просвещенный мир высокими современными телебашнями удивить трудно. По нашей планете их разбросано несколько сотен. Но лишь единицы достойны того, чтобы ими восхищались. Так, самой высокой башней в мире является построенная в 1975 году башня Канадиен Нэшенл Тауэр в Торонто. Ее высота — 555 метров. За ней следует Останкинская телебашня, построенная в 1967 году. Ее высота составляет 537 метров, а знаменитая Эйфелева — около 320 метров. Шанхайская телебашня является самой высокой телебашней в Азии, ее называют "Жемчужиной Востока". Высота башни 468 метров, на высоте 263 метров находится кольцевая площадка обозрения, откуда можно видеть панораму города.

Среди высотных зданий надо выделить башню Петронас в Куала Лумпур (ее высота составляет 452 метров) и Sears Tower в Чикаго, чья высота составляет 442 метра. Высота рухнувших 11 сентября башен WTC в Нью-Йорке составляла 527 м с антенной. Как бы то ни было, пока самое высокое сооружение в мире — радиомачта в пригороде Варшавы, воздвигнутая еще в 1974 году. Ее высота достигает 646 метров. Мачта собрана из труб и укреплена стальными тросами.

"Белорусские новости"

Наша телебашня, конечно, не дотянет до самой высокой в мире башни в Торонто.

ОТ РЕДАКЦИИ

Вы, дорогие читатели, наверняка обратили внимание на то, какую задачу поставил А.Лукашенко — уменьшить смету затрат на возведение телебашни и максимально сократить сроки строительства. Помните, как Политбюро ЦК КПСС форсировало строительство Чернобыльской АЭС! Партийным вождям очень хотелось подготовить подарок к очередной годовщине Великой Октябрьской Социалистической революции. Какой подарок оказался на самом деле — знает весь мир. Произошла трагедия планетарного масштаба.

Телебашня — это, конечно, не атомная станция. Но в любом случае не дело чиновников, пусть даже первых лиц государства, административно требовать от специалистов удешевления стоимости объекта и максимального сокращения сроков строительства. Если такой подарок нужен к очередному референдуму или к президентским выборам, то лучше пусть они пройдут без новой телебашни, строить которую нужно не под диктовку власть имущих, а под диктовку опытных специалистов, главная задача которых — не допустить даже малейшего просчета.

Обращение

Октябрьского районного Совета ветеранов войны и труда г.Минска к депутатам парламента Республики Беларусь

Уважаемые депутаты, дорогие народные избранники!

Близится 60-летие освобождения Беларуси от немецко-фашистских захватчиков и 60-летие Победы советского народа в Великой Отечественной войне. Страна готовится к празднованию этих знаменательных событий, где будут оказаны определенные "знаки внимания" тем, кто своим ратным трудом приближал эти события и ковал эту великую Победу.

В этих условиях, вопреки здравому смыслу, нашлись чиновники от власти в лице Совмина РБ, которые, воспользовавшись правом законодательной инициативы, подготовили проект Закона "О государственных социальных льготах, правах и гарантиях для отдельных категорий граждан", в котором предлагается отменить или урезать копеечные льготы ветеранам войны и труда.

Надо же так ненавидеть этих стариков, прошедших дорогами самой суровой войны в истории человечества, чтобы в качестве "подарка" к этим датам выйти с такой инициативой!

Такого примера кощунства по отношению к защитникам Отечества история государств еще не знала. Это не забота об интересах государства, а скорее провокация, мина под его устои, под формирующуюся государственную идеологию и патриотическое воспитание народа и, прежде всего, молодежи.

Уважаемые депутаты! Мы верим в ваш здравый смысл, ваш разум и в то, что вы не допустите свершиться этому бессмысленному кощунству по отношению к ветеранам войны. Дайте им спокойно дожить. Поймите, что ежегодные и неоднократные поползновения на их льготы будоражат их, не прибавляют ветеранам сил и здоровья. Они продиктованы не интересами государства, а, скорее, являются иезуитскими приемами, сознательно направленными на сокращение им жизни, скорейшее избавление от них.

Уважаемые депутаты! Мы понимаем, что страна ищет резервы для развития экономики. Но неужели все они уже задействованы и остались только "незаслуженные" льготы ветеранам? Если ликвидировать льготы ветеранам, мы сделаем рывок к процветанию страны? Если да, то мы согласны отказаться от льгот. Но это же не так.

Одним из очевидных примеров этому является недавняя статья вашего коллеги В.В.Парфеновича, опубликованная в газете "Народная воля". Он привел только один пример разбазаривания государственных средств. Мы считаем, что этот пример далеко не единственный. Поэтому покушение на льготы ветеранов, выстраданные ими, всей их жизнью, вызывает не только досаду, но и недоумение... Тем более, что эта инициатива проявляется в канун приближения вышеупомянутых знаменательных дат.

Уважаемые депутаты! Не дайте свершиться этому кощунству.

Обращение принято на расширенном заседании Октябрьского районного Совета ветеранов войны и труда г.Минска.

А.И.ЗАДОРОЖНЫЙ,
председатель Октябрьского районного Совета ветеранов, кавалер ордена Франциска Скорины.
Члены президиума районного Совета ветеранов:
И.П.ПШЕНИЧНЫЙ;
С.Н.ВАСИЛЕНКО;
А.П.АНОСОВА;
В.В.ГОРЕГЛЯД.
Председатели первичных организаций:
Н.Ф.ХОМЯКОВ;
С.Я.ЛИПСКИЙ;
В.К.ЖДАНОК;
Н.А.БОГУШЕВИЧ.

Митинг состоится при любой погоде?

Незарегистрированная организация "Молодой фронт" начала подготовку к митингу против вероятного референдума о возможности для действующего президента баллотироваться на третий срок. Как водится, подготовка не обошлась без эксцессов. 11 ноября в половине четвертого утра милиционеры задержали в районе столичного Комаровского рынка трех активистов "МФ". Шесть часов их держали в милиции Советского района Минска, составили протоколы за распространение печатной продукции без выходных данных, после чего отпустили.

У молодофронтовцев было около двух тысяч листовок. Примерно тысячу они расклеить успели, еще около тысячи конфисковано. Впрочем, этот инцидент на решимость молодых людей никак не повлиял — скорее даже наоборот. *"Мы посмотрели, что много людей, тех же милиционеров, настроены против этого референдума,* — сказал один из задержанных.

Митинг и шествие запланированы на день годовщины референдума 1996 года — 24 ноября. "Молодой фронт" заявляет, что "акция состоится при любой погоде" и любом решении властей — в смысле разрешат или не разрешат митинг и шествие.

— *Разумеется, препятствия будут,* — говорит **Павел СЕВЕРИНЕЦ,** — *но мы готовы провести решительную акцию. Люди работают каждый день, и мы надеемся, что к 24 ноября о шествии и митинге будет знать большинство населения Минска.*

Сергей ПУЛЬША.
("Белорусские новости")

«Выпадковага прэзідэнта» прэзентавалі ў Мінску

У імпрэзе, якая адбылася 11 лістапада, удзельнічалі аўтары — Святлана Калінкіна і Павел Шарамет. Павел Шарамет дзеля гэтай падзеі спецыяльна прыехаў з Масквы, дзе ён цяпер працуе. Кніга "Выпадковы прэзідэнт" выдадзена накладам 5000 асобнікаў у расійскім Яраслаўлі.

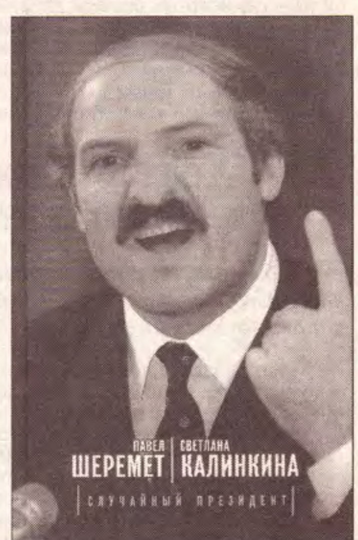
Паводле слоў Паўла Шарамета, напісаць гэтую кнігу ён лічыў для сябе абавязкам. Але цяпер, калі праца скончана, кніга напісана і выдадзена, ён не адчувае звычайнай у такіх выпадках задаволенасці:

"Задавальненне — гэта не тое слова, — гаворыць Шарамет, бо калі трэба было пісаць пра знікненне людзей, увесь час, што мы працавалі, перада мною стаяў фотаздымак Дзмітрыя Завадскага. Гэта не раман пра любоў, гэта раман пра дыктатуру. Таму гэта было не задавальненне, гэта было пачуццё абавязку, грамадзянскага абавязку".

Святлана Калінкіна распавядае пра тое, як ствраралася новая кніга:

"Гэта такі палітычны партрэт прэзідэнта Беларусі, які выліўся ў кнігу. Але жанр, традыцыйны для газет і часопісаў — палітычны партрэт. Мы спрабавалі даць адказы на пытанні, якія часцей за ўсё задаюць пра кіраўніка нашай дзяржавы: "Хто ён?", "Як стала магчымым, што ў XXI стагоддзі ў Еўропе з'явіўся дыктатар?"; "Як Лукашэнка стаў дыктатарам?", "Хто яму дапамог?".

Святлана Калінкіна паведаміла, што разглядаецца магчымасць перакладу кнігі на некаторыя еўрапейскія мовы, дзеля таго каб з ёю маглі пазнаёміцца і грамадзяне Еўропы.

Так выглядае вокладка кнігі "Выпадковы прэзідэнт".

Уладзімір ГЛОД.

ВАРШАВА — МИНСК

Поляки предлагают, а белорусы пока молчат

5 ноября в "Народной воле" был опубликован мой материал "На грустной ноте". В нем шла речь о последствиях введения полномасштабного визового режима между Беларусью и Польшей. Эта тема получила свое продолжение.

Министр иностранных дел Польши Влодзимеж Цимашевич, выступая на днях в Белостоке, сказал, что Польша готова на двукратное уменьшение стоимости своей выездной визы для граждан России и Беларуси.

По словам главы внешнеполитического ведомства, единственным условием для такого шага остается просьба об аналогичном уменьшении со стороны России и Беларуси.

Сегодня одноразовая виза в Польшу гражданину Беларуси обходится в 10 евро, многоразовая, по которой границу можно пересекать в течение года, 50 евро. Если предложение польской стороны будет принято, то цены, соответственно, изменятся до 5 и 25 евро.

Насколько я понимаю, предполагаемый шаг со стороны Польши не есть какая-то благотворительная акция. Скорее это естественная реакция на потери польского бизнеса. Раньше, когда за Буг можно было попасть и по ваучеру, белорусы тратили в пограничных районах миллионы долларов — здесь они покупали буквально все: продукты, мебель, сантехнику, стройматериалы... По существу некоторые польские предприятия работали исключительно на белорусских челноков. Понятно, что, приезжая в Польшу, наши граждане оставляли деньги в гостиницах, кафе, магазинах...

Еще ранней осенью, когда в белостокском регионе проходили довыборы в Сенат, представители нынешней польской оппозиции — Платформы обывательской — выступали за то, чтобы Польша в одностороннем порядке уменьшила стоимость своей выездной визы. Объяснение такое — нужно думать об интересах своих граждан.

Кстати, министр иностранных дел Польши сказал, что помимо возможного снижения стоимости польской визы рассматривается и вариант, при котором граждане Беларуси и Польши, проживающие на расстоянии 50 километров от государственной границы, могли бы пересекать ее вообще без виз. Более того, поляки уже обратились с подобным предложением в Еврокомиссию, поскольку, как известно, в мае 2004 года Польша предполагает стать членом Евросоюза и поэтому вынуждена обговаривать некоторые свои шаги с объединенной Европой.

Понятно, что граждан Беларуси больше всего волнует, как быстро могут быть внесены предполагаемые изменения в визовый режим. Конкретные сроки никто не называет, однако, по мнению специалистов, подобный процесс скорее всего займет несколько месяцев.

Кстати, необходимо вспомнить, что польская сторона предлагала Беларуси так называемый украинский вариант, то есть полностью аналогичный тому визовому режиму, который существует между Польшей и Украиной. А там, напомню, ситуация такова: граждане Польши ездят в Украину вообще без виз, а граждане Украины, пожелавшие побывать в Польше, получают бесплатные визы. Почему белорусское правительство не приняло этот вариант, для меня остается до сих пор загадкой. Хотя, может быть, разгадка и на поверхности — недавно один из чиновников белорусского МИДа сказал мне: "Вы видите, какие очереди стоят в польское консульство. Представьте себе теперь, что было бы, если бы поляки выдавали нам бесплатные визы...".

Владимир ГЛОД.

ПРЭС-РЭЛІЗ

Міністр эканомікі задаволены...

Віцэ-прэм'ер, міністр эканомікі, працы і сацыяльнай палітыкі Ежы Хаўснер заявіў, што ў трэцім квартале 2003 года валавы ўнутраны прадукт (ВУП) вырас на 4 працэнты, а гэта дазваляе меркаваць, што ўзровень росту ВУП з пачатку года дасягнуў 3,3 працэнта. Віцэ-прэм'ер падтрымаў таксама свой прагноз, што ў маштабе года ВУП вырасце на 3,5 працэнта.

Прарыў у замежных інвестыцыях

Эксперты лічаць, што ў бліжэйшыя гады ў Польшчы дзякуючы замежным інвестыцыям будзе створана 500 тысяч новых месцаў працы. Паводле ўрада, хутка замежныя фірмы будуць больш ахвотна рэалізоўваць свае інтарэсы. У першай палове 2003 года гэтыя фірмы інвеставалі ў краіне каля 2,5 мільярда амерыканскіх долараў.

На сустрэчы з прадпрымальнікамі, якая была прысвечана ўмовам вядзення бізнесу, прэм'ер Лешэк Мілер сказаў: *"Заканчваецца перыяд інвестыцый, звязаных з прыватызацыяй. Распачынаецца перыяд інвестыцый ад падстаў".*

Польская гуманітарная акцыя застаецца ў Іраку

Супрацоўнікі арганізацыі разглядалі магчымасць пакінуць горад Аль-Хілі, у якім яны дзейнічаюць, пасля тэрарыстычных актаў у Іраку. Прэзідэнт фонду Яніна Ахойска заявіла, што валанцёры не спалохаліся тэрарыстаў і застануцца ў Іраку, пакуль не скончаць сваю місію. Нагадала таксама, што фонд дапамагае ў аднаўленні шаснаццаці школ і цэнтраў моладзі на тэрыторыі Іракa.

Польшча—НАТО

Генеральны сакратар НАТО Джордж Робертсан, які наведаў Варшаву з кароткім візітам, паведаміў, што польскія салдаты заўсёды там, дзе складаная сітуацыя: у Босніі, Косаве, Афганістане, Іраку, а таксама ў Македоніі. Дадаў, што схіляе галаву перад польскімі салдатамі і выказвае падзяку Польшчы за дапамогу, аказаную яму як сакратару Альянса. Сказаў таксама, што часамі накіраванне салдат за мяжу з'яўляецца спрэчным нават у краіне з такой гісторыяй, як Польшча. Аднак падкрэсліў, што, "калі мы не пойдзем у Афганістан, то Афганістан прыйдзе да нас". *"Польскія салдаты ў Іраку не толькі стабілізуюць сітуацыю, але і пільнуюць, каб праблемы Ірака не пастукалі ў вашы дзверы",* — заявіў Робертсан.

Ірак — польскія могілкі

Салдаты 22-й брыгады горнай пяхоты знайшлі ў Іраку польскія могілкі. Аб гэтым паведаміла для Радыё "Аполе" Гражына Мазгула з Нісы. Яе муж з'яўляецца камандзірам групы падтрымкі, якая дапамагае грамадзянскаму насельніцтву ў Аль-Хілі, непадалёку лагера Вавілон.

Аб існаванні могілак паведамілі жыхары Аль-Хілі. Гэта, верагодна, могілкі перыяду Другой сусветнай вайны. На адкрытых польскіх могілках у Іраку запаліліся агеньчыкі памяці.

Поспех Беаты Біліньскай

Польская піяністка Беата Біліньска выступіла з сольным канцэртам у самай слыннай зале Нью-Йорка. Канцэрт быў вельмі цёпла сустрэты нью-йоркскай публікай. Пані Беата выйграла ў 2002 годзе на досыць складаным Міжнародным конкурсе піяністаў Rina Sala Gallo ў Італіі. Эфектная перамога прынесла свае вынікі ў выглядзе шматлікіх канцэртных прапаноў за мяжой.

Прэс-служба Пасольства Польшчы ў Беларусі.

ПУЛЬС

Казна папоўнілася кілаграмам золата

Супрацоўнікі Гродзенскай рэгіянальнай мытні прадухілілі на мінулым тыдні дзве спробы парушэння мытнага заканадаўства ў частцы правозу залатых вырабаў. У выніку было канфіскавана 419 залатых вырабаў агульнай вагой каля 1 кілаграма на суму прыблізна 22 млн. рублёў.

Як паведамілі БелаПАН у прэс-службе Дзяржаўнага мытнага камітэта, 5 лістапада грамадзянін Расіі пры ўездзе з Польшчы ў Беларусь на легкавым аўтамабілі не ўказаў у мытнай дэкларацыі і не прад'явіў да мытнага афармлення 208 залатых вырабаў.

Яшчэ адзін факт парушэння быў зафіксаваны 6 лістапада, калі ў жыхаркі Гродзенскай вобласці ў дарожнай сумцы сярод розных рэчаў былі знойдзены 211 залатых вырабаў на суму больш за 12 мільёнаў рублёў.

Па абодвух фактах заведзены справы аб адміністрацыйных мытных правапарушэннях.

Аляксей АРЭШКА.

Гамяльчане пабудуюць у Маскве спорткомплекс

Будаўнікі з Гомеля пабудуюць у расійскай сталіцы сучасны спартыўны комплекс, паведаміла прэс-служба беларускага пасольства ў Маскве. Ён будзе ўзведзены ў Паўднёва-Заходняй акрузе мегаполіса, з якім гамяльчане заключылі доўгачасовае пагадненне аб супрацоўніцтве. З удзелам гомельскіх спецыялістаў ужо распрацаваны праект комплексу.

Гэта не першы аб'ект, што будуць узводзіць у Маскве гомельскія будаўнікі. Так, прадпрыемства "Палессеводбуд" здало сёлета ў эксплуатацыю шматкватэрны жылы дом, яшчэ адзін такі дом будуецца. Гомельскі будаўніча-мантажны трэст № 27 пабудаваў у расійскай сталіцы індывідуальныя катэджы агульнай жылой плошчай 5 тысяч квадратных метраў, узвёў комплекс будынкаў міжнароднай групы кампаній "ІТЭРА", а таксама шматпавярховую аўтастаянку ў Паўночнай акрузе Масквы.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ.

Мінск у Інтэрнеце

У Інтэрнеце па адрасе www.info.minsk.by з'явіўся новы сайт "МінскгарІнфаСервіс", на якім змешчана даведачная інфармацыя пра Мінск.

Сайт створаны па распараджэнні Мінгарвыканкама спецыялістамі рэспубліканскага грамадскага аб'яднання "Інфармацыйнае таварыства" пры фінансавай падтрымцы праграмы Тасіс і прызначаны для аказання інфармацыйных паслуг насельніцтву сталіцы.

«Размова сляпога з глухім»

"Размовай сляпога з глухім" назваў прэзідэнт канцэрна "Беллегпрам" Эдуард Нарышкін перамовы прадстаўнікоў канцэрна з Еўрапейскай камісіяй наконт павелічэння квот на пастаўку ў краіны ЕС беларускага тэкстылю, якія прайшлі ў пачатку лістапада.

Выказаўшы спачатку згоду на павелічэнне квот для Беларусі на суму 150 млн. долараў ЗША, у канцы перамоўнага працэсу члены Еўракамісіі прад'явілі палітычныя патрабаванні. Паводле слоў Нарышкіна, Беларусь, у прыватнасці, абвінавацілі ў парушэнні правоў членаў прафсаюзных рухаў і запатрабавалі выправіць сітуацыю. Паколькі вырашэнне палітычных пытанняў не ўваходзіць у кампетэнцыю "Беллегпрама", перамовы ў чарговы раз зайшлі ў тупік, у той час як ужо за першае паўгоддзе гэтага года квоты па бавоўняных і льняных тканінах былі цалкам выкарыстаны.

Лавінія АРЭШКА.

Беларускі клон

Навукоўцы Беларусі і Расіі ствараюць праграму "Распрацоўка тэхналогій тэрапіі дэгенератыўных захворванняў з выкарыстаннем эмбрыянальных стваловых клетак", разлічаную на 2004—2006 гады.

Як паведаміў БелаПАН загадчык кафедры біяфізікі фізічнага факультэта Беларускага дзяржаўнага універсітэта Сяргей Чаранкевіч, у рамках згаданай праграмы беларускія навукоўцы змогуць вырашыць праблему аднаўлення органаў. Так, дзякуючы клетцы, узятай з арганізма чалавека, змешчанай у неабходныя ўмовы, можна напрацаваць большыя аб'ёмы тканак. Паводле яго слоў, за два тыдні з аднаго тыпу клетак можна нарасціць кілаграмы масы. Пры захворваннях розных органаў падчас аперацыі гэтая маса можа быць унесена ў пашкоджаны орган, што будзе стымуляваць яго аднаўленне. Такім чынам, падкрэсліў спецыяліст, магчыма аднавіць любы орган, выкарыстоўваючы клеткі з арганізма чалавека.

Вольга АСІПЕНКА.

Супраць наркотыкаў

Па ініцыятыве і пры фінансаванні Еўрапейскага Саюза і Праграмы развіцця ААН (ПРААН) пачалася рэалізацыя праграмы "Барацьба з незаконным абаротам і гандлем наркотыкамі ў Беларусі, Украіне і Малдове" (БУМАД).

Як паведаміў БелаПАН у Дэпартаменце грамадскай інфармацыі прадстаўніцтва ААН у Мінску, бюджэт першага этапа праграмы, разлічанай на пяць гадоў, складае 2,2 мільёна еўра. З іх 700 тысяч еўра выдаткавана для Беларусі.

Вольга ЛАПІКАВА.

Падлеткі абрабавалі расіяніна

Паводле звестак прэс-службы УУС Гомельскага аблвыканкама, 10 лістапада ў 18.30 два маладых чалавекі ўвайшлі ў нумар гатэля Светлагорскага цэлюлозна-кардоннага камбіната, дзе спыніўся грамадзянін Расіі, і з прымяненнем насілля выкралі радыётэлефон "Самсунг" і барсетку.

Як паведаміў пацярпелы, ён пусціў злачынцаў у нумар, таму што тыя прадставіліся работнікамі раённай электрасеткі. У выкрадзенай барсетцы знаходзілася 660 долараў ЗША, 9 тысяч расійскіх рублёў і 856 тысяч беларускіх рублёў.

Супрацоўнікі крымінальнага вышуку вызначылі, што злачынства здзейснілі навучэнец ПТВ 1986 года нараджэння і вучань 9-га класа адной са школ Светлагорска. Частку выкрадзенага ўдалося вярнуць. Узбуджана крымінальная справа па факце рабавання. Цяпер падлеткі адпушчаны пад падпіску аб нявыездзе.

Алена КАЛАЧОВА.

НАШЫ ЗА МЯЖОЙ

Мюнхенскія музыканты

Два браты-беларусы зарабляюць грошы ў Германіі, але дзяўчат шукаюць у Беларусі

Калі ў 1996 годзе Алесь Лявончык, сын вядомага музыканта-цымбаліста Аляксандра Лявончыка, накіраваўся ў паўднёванямецкі Мюнхен, сваякі думалі, што ён хутка вернецца. Але піяніст Алесь вырашыў выкарыстаць свой статус вольнага мастака і паспрабаваць вучыцца і працаваць за мяжой. Атрымалася. Неўзабаве Алесь скончыў джазавае аддзяленне Мюнхенскай кансерваторыі, потым пачаў шукаць заказы сярод мясцовых бюргераў.

Зараз 35-гадовы музыкант разам са сваім малодшым братам Міхаілам, дарэчы, музыкантам-цымбалістам, здымае ў сусветнай сталіцы піва і музыкі двухпакаёвую кватэру.

У Мінску браты бываюць не так часта — два-тры разы ў год. У адзін са сваіх візітаў яны завіталі ў рэдакцыю "Народнай волі".

— Алесь, чаму Вы вырашылі пайсці ў музыканты? Бацька дапамог з выбарам?

— Музыка чымсьці падобна на вялікі спорт, ёю трэба займацца з ранняга дзяцінства. У сям'і музыканта, натуральна, гэта рабіць значна лягчэй.

— А чаму вырашылі вучыцца ў Германіі?

— Справа ў тым, што ў Мінску навучыцца джазу амаль немагчыма, няма нават ніякіх прафесійных курсаў. У Мюнхене мяне навучаў джазу сапраўдны прафесіянал — прафесар Леанід Чыжык.

— Прозвішча прафесара мала нагадвае нямецкае...

— Так. Але на былой савецкай прасторы музыкантам гэта прозвішча добра вядомае.

— Як бы Вы вызначылі свой цяперашні статус?

— Вольны музыка, які зарабляе сабе на хлеб музыкай. Некалькі дзён у тыдзень выкладаю ў музычнай школе. Але асноўная крыніца даходаў — гэта праца ў разнастайных калектывах альбо ў адзіночку — у залежнасці ад заказу. Ёсць пастаянныя кліенты, але большасць — выпадковыя: патэлефануюць, збяромся, адна-дзве рэпетыцыі і — наперад! Граем на розных мерапрыемствах камерцыйных фірм, на вечарынах, калі добра заплацяць — то і на вяселлях.

— А што, Алесь, ёсць у Германіі з таго, чаго няма ў Беларусі?

— Германія прадастаўляе правы і дае магчымасць кожнаму займацца сваёй справай, не асабліва задумваючыся пра бытавыя цяжкасці. Пражытачны мінімум у Еўропе мае кожны чалавек, які добра робіць сваю справу і ў каго ёсць галава на плячах, гэтага дастаткова, каб зняць кватэру, апрануцца, мець добрую ежу. Гэта тое, што ляжыць на паверхні. Узровень жыцця ў Германіі абсалютна іншы ў параўнанні з Беларуссю — пра гэта можна гаварыць бясконца...

— Ці ёсць у Вас сваё аўто?

— Карыстаюся ў асноўным грамадскім транспартам. Але машына ў мяне таксама ёсць — зусім не дарагая. Я набыў яе толькі таму, што гэтага патрабавала мая праца — часам даводзіцца браць з сабой электрапіяніна. Каштавала мая сямігадовая "Мазда-626" усяго 4,5 тысячы еўра. Але машына — дарагая цацка, адразу ж цягне за сабой страхоўкі, бензін вельмі дарагі ў Германіі. Усё жыццё я нармальна абыходзіўся і без машыны.

— Ці адчуваеш сябе ў Германіі больш свабодным, чым у Беларусі?

— Пытанне цяжкае. Калі гаварыць аб свабодзе, то я хачу сказаць, што і тут, у Беларусі, я ніколі не адчуваў сябе несвабодным. Зараз, магчыма, у Германіі я адчуваю сябе больш свабодным, чым адчуваў бы на радзіме. Шмат часу прайшло з таго моманту, як я з'ехаў з Беларусі... Але Беларусь для мяне была, ёсць і будзе Радзімай. Дахаты ўвесь час цягне — раней прыязджаў два разы ў год, зараз — часцей.

— А што цягне?

— Па-першае, хочацца пабачыцца са сваякамі, педагогамі. Вельмі люблю наведваць вёску. Па-другое, у мяне ў Мінску дзяўчына, так што зараз у маім асабістым жыцці адбываюцца змены...

— Наколькі я зразумеў, гэта яна з Вамі і зазірнула ў "Народную волю"?

— Так. Яна таксама музыкант, завуць яе Вераніка. Яна скончыла ў свой час кансерваторыю, зараз грае на скрыпцы ў Дзяржаўным аркестры Міхаіла Фінберга. Вераніка не выключае, што таксама хутка з'едзе ў Германію.

— Чаму? — звяртаюся да Веранікі.

Вераніка: — Хочацца жыць годна і адчуваць сябе свабоднай! Побач з каханым чалавекам...

— А чым, Алесь, вы з братам бавіце вольны час у Германіі?

— А вольнага часу ў нас амаль і няма. Там, у Германіі, калі нехта адчувае за сабой нейкія здольнасці і талент, яму заўсёды хочацца нешта рабіць. Чаму? Таму што заўсёды хочацца быць лепшым у сваёй прафесіі.

— Што дапамагае ў жыцці на чужыне?

— Дапамагаюць спорт і адсутнасць шкодных звычак. Я, напрыклад, пяць месяцаў у год купаюся ў адкрытых вадаёмах — у Германіі цяплей, чым у Беларусі. Гэта дапамагае мне трымаць галаву ў ясным розуме, а цела ў добрай форме. Музыка для мяне, дарэчы, не толькі прафесія, але і хобі. Таму і мой вольны час аддадзены ёй.

— А не цісне на Вас чужое грамадства, чужая мова?

— Ёсць, канешне, пэўныя нюансы, пэўныя цяжкасці. Але я не магу сказаць, што на мяне ціснe чужое грамадства. Мы проста жывём музыкай. Пакуль мы адчуваем, што развіваемся, мы задаволены гэтым. А ў нашым жыцці адбываецца, на шчасце, больш станоўчага, чым адмоўнага. Што тычыцца мовы, то гэта наогул — не праблема, асабліва для чалавека, які жыве ў Германіі пастаянна. Тым больш што ў нашай прафесіі моўныя веды набываюцца паступова.

— Ці збіраецеся прасіць палітычнага прытулку ў Германіі?

— Канешне не! А навошта мне прытулак? Справа ў тым, што мой статус ужо даўно вызначаны, ён вызначыўся адразу ж пасля заканчэння кансерваторыі — гэта статус вольнага мастака. Да таго моманту, пакуль я плачу падаткі гэтай краіне (Германіі. — **А.С.**), я буду ў ёй навучацца і працаваць.

— Ці задавальняе Вас гэты статус? Альбо Вы будзеце ўсё ж такі імкнуцца займець нямецкае грамадзянства?

— Атрымаць нямецкае грамадзянства я не імкнуся, таму што ў мяне цесныя сувязі з Беларуссю. Пра тое, каб прасіць прытулку, я наогул не думаю. Я хачу прыязджаць дахаты тады, калі мне захочацца.

— Вы сказалі, што часта прыязджаеце ў Беларусь. А ці ёсць нешта ў Беларусі, чаго няма ў Германіі?

— У Германіі зусім іншая ментальнасць. Яна мне ўжо стала блізкай, таму што я жыву па тых законах. Я прыняў, у рэшце рэшт, тую ментальнасць. Але дахаты ўсё роўна цягне. Адна з прычын — мне не ўдалося наладзіць у Германіі сямейнае жыццё, знайсці сваю палавінку. Не хапае мне чагосьці ў мясцовых жанчынах. Вось нашы жанчыны — самыя лепшыя ў свеце. І гэта галоўнае, чаго няма ў Германіі.

— Як Вы наогул ставіцеся да той сітуацыі, што нашы людзі (асабліва людзі культуры) вымушаны ехаць за мяжу, каб зарабіць грошы, каб не атрымліваць на радзіме той мізэр, якога, як гаварыў вядомы палітычны персанаж, хапае "на тваражок і крыху мяска"?

— Нічога добрага ў гэтым, натуральна, няма. Людзі павінны нармальна зарабляць у сваёй краіне. Але творчая эміграцыя — з'ява нармальная ва ўсім свеце. У XIX—XX стагоддзях людзі перамяшчаліся — Амерыка, Заходняя Еўропа — перамяшчаюцца і цяпер. І калі ім добра і выгадна знаходзіцца ў іншай краіне — няхай жывуць сабе на здароўе.

— З кім ладзіце кантакты ў Германіі?

— У асноўным з калегамі-музыкантамі. У Мюнхен яны прыехалі з усяго свету — з Італіі, Аўстрыі, нават з ЗША. Некаторыя мае знаёмыя амерыканскія музыканты сцвярджаюць, што ў Германіі ім працуецца лепш, чым на радзіме. У Германіі наогул вельмі цікава жыць, увесь час нешта адбываецца.

— А ці шмат беларусаў у Мюнхене?

— Шчыра кажучы, няшмат. У асноўным гэта музыканты і бэбі-сітэры — жанчыны, якія сядзяць з дзіцем. Чаму мала? Застацца ў Германіі нашаму грамадзяніну вельмі цяжка, нават калі яму альбо ёй вельмі хочацца.

— Калі сустракаеце беларуса ці беларуску ў Германіі, радуецеся?

— Канешне. Калі я даведваюся, что чалавек з Беларусі, я заўсёды радуюся. Калі яму патрэбна дапамога і я магу яе аказаць, я заўсёды дапамагу земляку.

— У свой час мне давялося бываць у бельгійскім горадзе Лювэне, дзе падчас музычнага фестывалю сустрэў музыкантаў з Беларусі, якія звычайна працавалі на вуліцы. Зараблялі па бельгійскіх мерках няшмат, але значна болей, чым у Беларусі. Ці існуюць такія рэаліі ў Мюнхене?

— Бываюць у нас музыканты з Беларусі, якія выступаюць на вуліцах. Прыязджаюць як групамі, так і ў адзіночку. Але такім жа чынам паступаюць і музыканты з другіх краін. Я лічу, што гэта толькі ўпрыгожвае горад, надае яму непаўторны каларыт. Канешне, калі музыкантаў становіцца на вуліцах зашмат, улады неяк гэты працэс рэгулююць. Іншымі словамі, нельга так проста "забраніраваць" за сабой пэўнае места на вуліцы і выступаць. Трэба гэта месца знайсці... У любым выпадку лічу: тое, што людзі цэлымі днямі стаяць на вуліцы і граюць, — гэта не ад добрага жыцця, а хутчэй ад адчаю.

— Як ваша маці ставіцца да таго, што Вы з братам з'ехалі за мяжу?

— Пакуль мама бачыць нашы шчаслівыя твары і адчувае, што ў нашым жыцці адбываецца нешта добрае, яна нармальна ставіцца да мюнхенскай эпапеі. Нават маральна падтрымлівае.

— Давайце, Алесь, уявім сабе такую віртуальную сітуацыю: Вы — прэзідэнт. Што зрабілі б у першую чаргу?

— Калі б я быў кіраўніком дзяржавы, я проста павучыўся ў цывілізаванага свету, якім чынам працуе сістэма кіравання грамадствам — у прамысловасці, сельскай гаспадарцы, навуцы, культуры. Я, у рэшце рэшт, развязаў бы людзям рукі — рабіце, што хочаце, толькі не парушайце закон. Амаль усё зрабіў бы прыватным, каб кожны беларус адчуваў на кожным квадратным метры сябе гаспадаром. Такая сістэма кіравання ўжо рэальна працуе ў Германіі. Чаму б ёй не працаваць у нас, у Беларусі? І не трэба на кожным рагу гаварыць пра нейкае ўзмацненне дысцыпліны, пра бітвы за ўраджай і г.д. Калі глядзіш з Еўропы на тое, што адбываецца зараз у Беларусі, то інакш як з цыркам параўнаць гэта нельга...

Тут да нашай гутаркі далучыўся малодшы з Лявончыкаў — Міхаіл, які навучаецца ў Мюнхенскай кансерваторыі, таксама на джазавым аддзяленні. На маё пытанне, як яму жывецца, адказаў так:

— Як жывецца любому халасцяку.

— Наколькі, Міша, твае цымбалы запатрабаваны ў Германіі?

— Беларускіх цымбалаў у Германіі, натуральна, наогул няма. Але ёсць баварскі аналаг — хакбрэт. Цымбалы запатрабаваны ў асяроддзі тых, хто шануе такую музыку. Яны могуць запрасіць мяне паіграць, заплаціць за маю працу.

— А ў Мінску дзе іграў?

— На розных мерапрыемствах. Нават прэзідэнта "абслугоўваў". Неяк зрабіў, з пункту гледжання ўлад, недапушчальную рэч — згадзіўся паіграць на прэзентацыі кнігі фотаздымкаў Зянона Пазьняка, якая адбывалася ў Беларускім гуманітарным ліцэі. Які падняўся скандал у кансерваторыі пасля гэтага! Хтосьці патэлефанаваў рэктару, пачалі "працаваць" з маім педагогам...

— Як наогул ставішся да Зянона Станіслававіча?

— Вельмі добра, з павагай.

— А чаму вырашыў паехаць за мяжу — з-за скандалу ў кансерваторыі?

— Захацелася свабоды. Ды і педагог у Мюнхене выкладае проста цудоўна!

— А ці атрымаў ты ў Германіі тую свабоду, якую хацеў?

— Думаю, да! Мне ўжо не трэба, каб зарабіць нейкія грошы, трэсціся на працягу тыдня ў старым аўтобусе, каб з'ездзіць на гастролі ў Францыю з Мінска. Мне зараз ніхто не ўказвае, дзе граць, што граць.

— Міхаіл, я ўжо задаваў гэтае пытанне Алесю. Але хацеў бы пачуць ад цябе: як ты ставішся та таго, што нашы суайчыннікі вымушаны з'язджаць на заробкі за мяжу?

— Не ўхваляю. Любы чалавек павінен мець нармальны заробак у сябе на радзіме. У нас, у Беларусі, дамагчыся гэтага вельмі цяжка. Амаль немагчыма. Амаль усе мае сябры-музыканты з'язджаюць. Гэта, дарэчы, зусім не значыць, што ў Германіі мы як сыр у масле катаемся, ёсць шмат праблем. Але там мы свабодныя!

— Я бачу, Міхаіл, што пытанне аб другой палавіне для цябе стаіць не на апошнім месцы. А на якой мове ты знаёмішся ў Германіі з дзяўчатамі?

— На мове жэстаў і "мяккага пагладжвання" *(смяецца)*. Калі дзяўчына гэтую мову разумее, то усё наладзіцца — кантакт будзе.

— А на мове цымбалаў не спрабаваў?

— Было і так.

— Не выключаеш магчымасці застацца ў Германіі назаўсёды?

— Не выключаю. Толькі застацца ў Германіі вельмі цяжка. Але і дома наогул пакуль няма чаго рабіць — мне нават ніякай працы пасля кансерваторыі не прапаноўваюць. Але я не крыўдую, а спрабую сам вырашаць усе праблемы.

Гутарыў Алесь СІЛІЧ.

Міхаіл паміж Крысціянам Дзіёрам і Аленам Дэлонам.

ІНІЦЫЯТЫВА

Замест камсамольскага бульвара — бульвар імя Васіля Быкава

З такой прапановай прадстаўнікі гарадской інтэлігенцыі — літаратары, навукоўцы звярнуліся да гарадскіх улад Гродна. Яны прапануюць цэлую праграму ўвекавечання памяці народнага пісьменніка Беларусі, які шмат гадоў быў гродзенцам. Днямі прапановы з подпісамі былі перададзены мясцовым уладам.

Свае подпісы паставілі 517 чалавек, 417 з якіх — жыхары бульвара Ленінскага камсамола. З савецкага часу яго заўсёды называлі толькі скарочана — у выглядзе абрэвіятуры "БЛК", быццам саромеючыся назвы. Напачатку 1990-х гадоў тапанімічная камісія прапанавала перайменаваць яго ў бульвар Браніслава Тарашкевіча, аднак дэпутаты гарсавета не адважыліся. Ініцыятары ўвекавечання памяці Васіля Быкава звярнуліся да дэпутата гарадскога Савета Сяргея Антусевіча. І вось што ён сказаў.

— Я падрыхтаваў лісты да старшыні Гродзенскага гарвыканкама Антоненкі і старшыні Гродзенскага гарадскога Савета дэпутатаў Казялкова, а таксама да дэпутатаў — сваіх калегаў, каб яны разгледзелі гэтыя прапановы і прынялі рашэнне па ўшанаванні памяці Васіля Быкава. Гэта не толькі прапанова аб перайменаванні вуліцы, гэта яшчэ і ўсталяванне мемарыяльнай шыльды, і адкрыццё музея, а таксама пабудова помніка Васілю Быкаву.

У аўторак дэпутат перадаў прапановы жыхароў разам з падпіснымі лістамі ўладам. Цікава, што гараджане прапануюць назваць імем Васіля Быкава таксама вуліцу Свярдлова, на якой пісьменнік жыў апошнія гады свайго гродзенскага побыту. Гэта, можна сказаць, на выбар уладаў. Сярод іншых - прапанова пасмяротна надаць Васілю Быкаву званне ганаровага грамадзяніна горада, заснаваць быкаўскія чытанні, літаратурную прэмію і іншыя прапановы.

— Гэтая постаць у беларускай культуры папросту непараўнальная, відаць, у найноўшай гісторыі з нейкімі іншымі. Я думаю, што мы павінны гэтым ганарыцца і падтрымліваць любыя памкненні, каб памяць Васіля Быкава была належным чынам ушанавана.

Сяргей Антусевіч лічыць вельмі важным, што гродзенцы сёння маюць магчымасць хадзіць па вуліцах князя Давыда Гродзенскага альбо караля Стэфана Баторыя — вельмі вядомых постацяў у гродзенскай гісторыі. У першай палове 1990-х гадоў каля дзясятка гродзенскіх вуліц змянілі свае назвы. Але найбольш ідэалагізаваныя назвы засталіся — Савецкая, Сацыялістычная, Леніна, Ленінскага камсамола. Апошняй гараджане прапануюць сёння надаць імя Васіля Быкава, які 24 гады пражыў у Гродне, напісаўшы большасць твораў дзякуючы якім стаў вядомым у свеце пісьменнікам.

Улады толькі ў адным апярэдзілі жыхароў горада. Яшчэ тры месяцы таму гарвыканкам прыняў рашэнне ўсталяваць мемарыяльную шыльду на доме, дзе жыў пісьменнік. Праўда, саветызаваны тэкст выклікаў крытыку з боку творчай інтэлігенцыі. Зацвердзіць рашэнне гарадскіх уладаў наконт мемарыяльнай шыльды, прысвечанай Васілю Быкаву, павінен аблвыканкам, але там з гэтым не спяшаюцца.

Сяргей АСТРАЎЦОЎ,
Радыё "Свабода".

Дарэчы

У Віцебску імем Быкава прапануюць назваць ленінскую бібліятэку

Як ужо паведамляла "Народная воля", з такой ініцыятывай выступілі прадстаўнікі Віцебскага абласнога савета "Таварыства беларускай мовы".

Як гаворыць старшыня арганізацыі **Іосіф Навумчык**, нават не трэба тлумачыць, што зрабіў для Беларусі Быкаў, а што — Ленін, імя якога носіць Віцебская абласная бібліятэка.

Пытанне аб перайменаванні вырашаецца ва Упраўленні культуры Віцебскага аблвыканкама. Яго супрацоўнікі сцвярджаюць, што канчатковы адказ з'явіцца не раней за снежань. Рабіць прагнозы яны адказваюцца. Аднак у прэсе са спасылкай на супрацоўнікаў упраўлення з'явілася інфармацыя, што пытанне можа быць вырашана на карысць Быкава: з усіх чыноўнікаў, якіх апрасілі, супраць амаль ніхто не выказаўся.

Іосіф Навумчык дадае, што адпаведныя лісты Рада ТБМ даслала і ў Віцебскі гарвыканкам, гарсавет, Міністэрства культуры, Саўмін і Адміністрацыю прэзідэнта. "Аднак адтуль таксама афіцыйнага адказу мы яшчэ не атрымалі, — гаворыць Навумчык. — Вырашылі чакаць яшчэ тыдзень, а пасля накіруем дэлегацыю на перамовы да мясцовых улад".

У абласным савеце "ТБМ" кажуць, што мясцовыя жыхары ў большасці падтрымліваюць ініцыятыву даць бібліятэцы імя славутага беларускага пісьменніка. Аднак катэгарычна супраць перамен выказаліся пенсіянеры Віцебскай вобласці. Між іншым, не без дапамогі мясцовай прэсы. У газеце "Віцебскі рабочы", заснаванай Віцебскім аблвыканкамам і абласным Саветам дэпутатаў, пад рэтраграднай назвай "Отстоим имя Ленина" з'явілася падборка гнеўных чытацкіх лістоў, якія выказаліся супраць перайменавання бібліятэкі. Аднак цікава, якія б водгукі даслала моладзь, калі б з адпаведнай прапановай газета звярнулася да яе? Беларускія школьнікі з цяжкасцю нават могуць патлумачыць, хто такі Ленін, а прозу Васіля Быкава вывучаюць ужо ў чацвёртым класе.

Марыя ЭЙСМАНТ.

НУ И НУ!

Погорел на взятке

Некоторые некогда процветающие белорусские предприятия находятся в настоящее время в критическом финансовом положении. Вот и гомельский судостроительный-судоремонтный завод, славившийся далеко за пределами Беларуси речными судами на подводных крыльях, оказался банкротом.

Дело дошло до распродажи оборудования и даже производственных площадей. Как говорится, "гори сарай, гори и хата". Но процедура банкротства для заместителя директора завода Евгения Корзуна показалась... весьма выгодной. Директор фирмы ООО "М-ТЭКС", пожелавший приобрести цех наплавки валов, мог рассчитывать на покупку, выплатив двадцать тысяч долларов в... карман должностного лица. За это было обещано содействие в победе на аукционе. Передача аванса в пять тысяч баксов происходила в караульном помещении охраны завода в формате "один на один". Нетрудно догадаться, кто появился в дверях после пересчета банкнот мздоимцем...

И хотя экс-зам всячески пытался откреститься от безосновательного, по его мнению, обвинения, светящиеся в ультрафиолете руки от нанесенного на валюту люминофора выдали Корзуна с головой. Все необходимые в таких случаях следственные действия "опера" производили в присутствии понятых. Суд Центрального района Гомеля вынес приговор, по которому бывший заместитель директора осужден к семи годам лишения свободы с содержанием в исправительной колонии усиленного режима с конфискацией имущества.

Хотели поживиться — попали в колонию

Уроженцы деревни Бобовичи, а ныне гомельчане Виталий и Сергей Приваловы, узнав о похищении у земляка-сельчанина иномарки, решили на чужом горе... подзаработать.

План оказался донельзя простым — созвонившись с бывшим соседом, договорились о возврате автомашины за 1300 у.е. Для получения выкупа пришлось привлечь знакомого, которого потерпевший раньше и в глаза не видывал. Встреча, состоявшаяся на конечной остановке транспорта у завода "Кристалл", принесла троице желанную сумму, а бедолага-потерпевший получил записку с адресом гаража, в котором якобы хранился его "железный конь". На самом деле ребятки блефовали — к похищению автомобиля они не имели никакого отношения, а посему о месте его нахождения знать ничего не могли.

Мошенники-дилетанты не догадывались, что с момента звонка потерпевшему они оказались в поле зрения компетентных органов.

Суд Гомельского района воздал каждому из любителей халявы по заслугам — 24-летний Виталий проведет в исправительной колонии общего режима два с половиной года, его младший брат на три месяца меньше. Для исправления "связника" Олега Копытова суд посчитал вполне достаточным полутора лет неволи.

Валерий КОЗУБОВ.

ГЛАС НАРОДА

Нужны, очень нужны такие объединения

Уважаемые сотрудники редакции газеты "Народная воля"!

Примите мое искреннее восхищение Вашей гражданской позицией в столь сложное для Беларуси и ее народа время.

Спасибо за то, что Вы, невзирая на материальные и политические сложности, несете правду людям, поддерживаете веру в Добро, Истину, Справедливость, призываете "встать с колен", людьми зваться.

Пишу Вам, чтобы подать свой голос в защиту аннулированного общественного объединения "Правовая помощь населению". На заре его открытия, где-то в 1998—1999 годах, я в поисках справедливости и законности вынуждена была приехать в столицу. Узнав о том, что в Минске есть общественное юридическое объединение, я посетила именно этот центр правовой помощи. И сейчас вспоминаю ту окрыленность, тот жизненный подъем, когда мне доброжелательно, без оглядки на "профессиональную тайну", коей пользуются лицензированные государственные адвокаты, доступным языком, совершенно бескорыстно объяснили все нарушения Закона в нашем деле, те темные стороны, которые практически не высвечиваются в подобных ситуациях, когда Закон нарушен судьей, прокурором или другим государственным лицом. Когда человеком манипулируют те инстанции, которые по долгу службы обязаны защищать закон и законность, когда они пользуются тем, что люди наши в своем большинстве верят власть имущим, потому что так воспитаны. Воспитанные честными на потребу государства, но защиту от государства получают не всегда. Юридическая безграмотность населения дает возможность чиновникам, в том числе судам и прокуратурам, отдельным их служителям, действовать по принципу: прав тот, у кого много прав, или закон, что дышло.

Ситуация, в которой оказалась наша семья, унесла шесть лет жизни, подорвала здоровье, убила веру в то, что человек у нас защищен Законом.

Нужны, очень нужны такие правовые объединения, которые могут оказать бескорыстную юридическую помощь малоимущим гражданам, раскрыть "тайну" юридических лабиринтов при нарушении Закона судом, прокуратурой.

Ведь, обратившись в коллегию государственных адвокатов, нужно иметь немалые средства, а результат будет зависеть от многих объективных и, скорее, субъективных обстоятельств. Пройдя все круги ада, хочется от своего имени и от имени многих и многих людей, потерявших веру в исполнителей и защитников Закона на государственном уровне, поддержать общественные объединения правовой помощи населению. Они нужны в нашей стране, и я не понимаю, почему их уничтожают.

Галина Александровна КОТОВА,
пенсионерка,
бывший преподаватель музыки.

Гродно.

ГДЕ-ТО НА БЕЛОМ СВЕТЕ

Водители против водительниц

Английские телевизионщики задумали разрешить извечный спор о том, кто же лучше водит автомобиль — мужчины или женщины. Выяснение отношений между полами жители Великобритании смогут наблюдать по телевизору — за право называться лучшим водителем мужчины и женщины будут соревноваться не на дороге, а в телевизионной студии.

В большую студию пригласят 300 мужчин и 300 женщин. Для начала все они пройдут специально разработанный теоретический тест на вождение автомобиля, в который войдут вопросы по правилам дорожного движения, а также иллюстрированные задачи, основанные на реальных жизненных ситуациях, возникающих на английских дорогах.

Результаты битвы полов станут известны к новому году. "Мы уверены, что это будет одна из самых удачных по рейтингу проектов на английском телевидении за всю его историю. Даже если нет, мы в любом случае узнаем, соответствует ли действительности убеждение большинства мужчин о том, что женщины водят автомобиль хуже", — уверен один из организаторов проекта.

Пьяного газонокосильщика лишили прав на три месяца

Житель Германии расстался со своими водительскими правами, попавшись полиции в пьяном виде за рулем газонокосилки.

Закончив стричь лужайку, 46-летний Райнер С. из Дюссельдорфа припарковал свою газонокосилку на тротуаре и отправился пропустить стаканчик в бар напротив. Там он выпил несколько бокалов вина. Затем немец был вынужден вернуться к своему агрегату, так как прохожие требовали убрать мешавшую проходить газонокосилку. Райнер С. сел за руль машины и отогнал ее в сторону. На его беду рядом оказался экипаж дорожной полиции, который заметил, что герр С. был навеселе. Экспресс-тест выявил значительное превышение допустимой нормы алкоголя в крови газонокосильщика. Несмотря на то, что максимальная скорость газонокосилки 6 миль в час и для управления права не требуются вообще, полицейские изъяли у С. водительскую лицензию.

Гонки по автомойке закончились аварией

Автомойка в немецком городе Брауншвейг прекратила свое существование после того, как один автолюбитель заехал туда, чтобы помыть свою машину. Вместо того чтобы спокойно пересечь мойку на ленте-транспортере, автомобилист решил устроить там гонки. В итоге он разломал все оборудование и разбил свою машину.

Как сообщили в полицейском департаменте, сначала ничто не предвещало беды. Водитель поставил свой "Фольксваген Пассат" на ленту-транспортер, и машина начала потихоньку продвигаться внутрь мойки. Хозяин машины остался в салоне, но мотор заглушить не стал.

Что произошло дальше, не могут объяснить ни работники мойки, ни сам автомобилист. Мотор автомобиля взревел, машина рванула с места и стала одну за одной сшибать автоматические щетки и устройства для подачи воды. Машина разнесла все внутренности 30-метровой автомойки и остановилась только у выезда, не доехав нескольких метров до бетонной стены здания. По рассказам перепуганного водителя, его нога соскользнула с тормоза и попала на педаль акселератора.

Теперь незадачливому автовладельцу придется заплатить более 40 тыс. евро за ремонт автомойки.

SOS!

За десять секунд до аварии

Заедание педали подачи топлива

При возникновении такой ситуации на дороге с малоинтенсивным движением и наличии достаточно большой дистанции между автомобилями можно несколько раз постучать ногой по педали — возможно, она вернется в исходное положение. Если это не удалось, надо попробовать подтянуть педаль вверх носком обуви. При наличии рядом пассажира можно попросить его нагнуться и подтянуть педаль руками. Самому водителю наклоняться нельзя, так как теряется контроль за обстановкой.

Если автомобиль движется в интенсивном транспортном потоке, необходимо осторожно замедлить движение и остановиться в безопасном месте, не создавая помех для движения транспорта и пешеходов.

Отключение осветительных приборов

Если осветительные приборы в ночное время внезапно отключились, необходимо съехать с дороги и устранить неисправности, прежде чем следовать дальше. При невозможности отвести автомобиль за пределы дороги (габаритные или стояночные огни неисправны), надо немедленно включить аварийную световую сигнализацию, а при ее отсутствии или неисправности выставить на положенном расстоянии от автомобиля мигающий красный фонарь или знак аварийной остановки.

Следует особо отметить случаи, когда во время движения безлунной ночью внезапно отключаются фары головного света. В этот момент водитель практически ничего не видит (ситуация весьма схожая с ослеплением). Поэтому и действовать нужно соответственно: включить аварийную сигнализацию и, не меняя полосу движения, снизить скорость и остановиться. Затем предпринять действия по отводу автомобиля за пределы дороги.

Падение автомобиля в воду

При падении автомобиля в глубокую воду с моста или с берега прежде всего необходима быстрая и правильная реакция водителя и пассажиров. Необходимо знать, что автомобиль с закрытыми окнами и дверями некоторое время остается на плаву.

Пока автомобиль еще находится на поверхности водоема, надо постараться покинуть его через окна. Дверь открывать не стоит, так как в салон сразу же хлынет поток воды, автомобиль потеряет плавучесть, что значительно сократит имеющийся резерв времени.

Благодаря воздушному пузырю в салоне и багажнике, как бы автомобиль ни переворачивался, на дне водоема он чаще всего встает на колеса. Теперь порядок действия таков. Прежде всего надо включить фары, чтобы тот, кто будет оказывать помощь, видел автомобиль и его положение. Затем нужно подождать, пока вода, проникающая внутрь машины через отверстия для проводов, рулевой колонки и педалей управления, наполовину заполнит салон, — тогда появится возможность открыть дверь. Прежде чем сделать это, необходимо набрать полную грудь воздуха и лишь потом, открыв дверь, постараться как можно быстрее всплыть на поверхность.

Михаил ЗМИТРОВИЧ.

СОВЕТЫ БЫВАЛОГО

Как управлять автомобилем в гололед?

Все больше автолюбителей не ограничиваются летним сезоном и предпочитают ездить круглый год. В Минске уже в конце октября наблюдаются гололед, первые заморозки, обледенение эстакад, мостов, холмов, а значит, увеличивается вероятность заносов, аварийных ситуаций.

Торможение двигателем

На скользком покрытии лучше "держат" шины с мелкорасчлененным, насыщенным рисунком протектора. Особенно хороши эластичные шины радиального типа. Сцепление шины с покрытием достигает максимума в момент перехода от качения к проскальзыванию. Это справедливо и для льда. Ас, "играя" тормозами, ухитряется удержать колеса как раз на грани юза, добиваясь наиболее эффективного торможения.

Иномарки последних лет выпуска все чаще снабжены антиблокировочной системой тормозов (АБС). Действует она так: если в процессе торможения какое-либо колесо становится заблокированным, то датчик тут же отметит изменение его угловой скорости. Компьютер выдает команду растормозить колесо, чтобы не допустить дальнейшей блокировки. Порой это происходит со скоростью 10.115 раз в секунду, педаль тормоза "дрожит" под ногой. В итоге АБС позволяет водителю сохранить контроль над автомобилем.

И все же эту систему не следует переоценивать, поскольку эффективность торможения зависит не столько от нее, сколько от коэффициента сцепления. Поэтому не пренебрегайте шинами по сезону. Некоторые опытные водители отключают АБС. Делать этого не рекомендуется: опыт может и подвести.

Можно тормозить двигателем, не выключая зажигания и передачи. Тормозить двигателем рекомендуется в такой последовательности: сбросить подачу топлива, не выключая сцепления, выжать сцепление, включить низшую передачу и снова включить сцепление. Автомобиль увеличит обороты и будет постепенно сбавлять скорость. При этом можно плавно подтормозить рабочей тормозной системой. Такое суммарное торможение весьма эффективно создает не меньшую тормозную силу, чем колодки.

На льду предпочтение отдают торможению двигателем, поскольку блокированное (некатящееся) колесо на льду неуправляемо. Катящееся — даже при частичном проскальзывании — обеспечивает какой-то минимум управляемости, машина слушается руля...

Торможение в снег

Использование снежного вала для торможения особенно себя оправдывает до середины зимы, когда снег еще не слежался — въехавший в него автомобиль практически не страдает. В снегу машина останавливается очень быстро, при этом силы инерции, как правило, разворачивают ее поперек дороги. Двигаться по снегу нужно без остановок и переключения передач. При застревании не допускайте длительного буксования колес.

Сложнее ехать на заднеприводном автомобиле, если снег идет в относительно теплую погоду, а на дороге — мокрая каша. Тут особенно подводят широкие, низкопрофильные радиальные шины, даже с отличным протектором. Их большое пятно контакта часто не продавливает слой снега и не способно обеспечить сцепление. Автомобиль, неожиданно для новичков, может оказаться неуправляемым. Слой спрессованного шиной снега легко сдвигается внизу, едва вы попытаетесь затормозить или повернуть.

В этих условиях, даже двигаясь по прямой, автомобиль может самопроизвольно входить в занос, так как задние колеса стремятся соскользнуть со следов, напрессованных передними и выступающих словно рельсы.

Водители переднеприводных автомобилей, в той или иной степени освоив новую технику, часто переоценивают ее. Пока передние колеса создают тяговую силу, машина послушна. Проходя скользкий поворот на переднеприводном автомобиле, сбрасывать газ не рекомендуется.

Велико искушение владельца переднеприводной машины ехать быстро, даже по льду она легко управляется — в отличие от заднеприводной, которая уже на невысоких скоростях начинает "плавать". Переднеприводная схема приобретает особое коварство при торможении, не свойственное классической. Об этом стоит помнить всем.

Петр ЛОБАНОВСКИЙ.

Кландайк для ўгоншчыкаў

У Мінскай вобласці назіраецца рост колькасці крадзяжоў і ўгонаў аўтамабіляў. Адна з праблем — угоны з тэрыторый рыначных комплексаў

У міліцыю звярнуўся вайсковец са Смаргоні. З аўтастаянкі аднаго з рынкаў угналі яго "Фольксваген-Пасат". Іншамарка была абсталявана сігналізацыяй, але сама стаянка не ахоўваецца, што, канешне, згуляла на руку злачынцу.

Супрацоўнікі крымінальнага вышуку ўпэўнены: каб крывая падобных злачынстваў пайшла ўніз, на аўтастаянках неабходна ўводзіць электронны рэжым кантролю ўезду-выезду транспарту, як гэта зроблена на сталічным рынку па вуліцы Рафіева. Усім уязджаючым на гэтую платную (і да таго ж танную) пляцоўку выдаецца спецыяльная пластыкавая картка, на якой фіксуецца час заезду. Без яе вас (дакладней — угоншчыка) адтуль не выпусцяць.

Што тычыцца аховы на іншых рынках, то праблема гэтая ў большасці выпадкаў не вырашана. І здарэнняў хапае.

Раніцай на адну са ждановіцкіх стаянак, што бліжэй да Масюкоўшчыны, заехаў "ВАЗ-21063" жоўтага колеру. Калі ўвечары гаспадар вярнуўся, "жыгулёнка" ўжо не было. Што здарылася — расказалі самі ахоўнікі. Яны бачылі, як да машыны падышлі два чалавекі, паднялі капот, адкрылі дзверы і паспрабавалі завесці машыну. Калі гэта ў іх не атрымалася, на стаянку заехаў "Мерседэс", "жыгуль" падчапілі да яго тросам і адбуксавалі ў невядомым накірунку. Ахоўнікі нават не пацікавіліся, што гэта былі за людзі, чаму яны пацягнулі машыну. Адным словам, стаянка бясплатная, што там робіцца — не наша справа, мы ахоўваем рынак, а не пляцоўку для машын.

У выхадныя дні на аўтарынку ў Малінаўцы знаходзіцца каля 2000 аўтамабіляў. Прыкладна столькі ж на аўтастаянках у Ждановічах. Крыху менш на "Экспабеле" — да тысячы машын. Зразумела, што міліцыянера да кожнай не прыставіш. У гэтай сітуацыі без электронікі не абысціся. Аднак па нейкіх прычынах электронныя новаўвядзенні ў планы адміністрацыі рынкаў не ўваходзяць, і ўгоны працягваюцца. Праўда, на электронную карткавую сістэму з відэакантролем ужо часткова перайшлі "Аквабел" з "Экспабелам". Кіраўніцтва аўтарынка ў Малінаўцы пагадзілася на відэакамеры.

Паводле слоў старшыні аддзела міліцыі па абслугоўванні рыначных комплексаў УУС Рамана Лісаўца, існуе яшчэ адна праблема — недахоп кадраў. Патрэбны хаця б яшчэ адзін узвод ППСМ, прыкладна чалавек на сорак. Слабавата з тэхнічным абсталяваннем, радыёсувяззю, транспартам, памяшканнем.

Без умяшальніцтва ўлад не абысціся. Чалавек, які прыязджае на рынак і аддае грошы за стаянку, не павінен хвалявацца за сваю маёмасць. Але гэта не значыць, што можна не звяртаць увагі на першаступенныя меры асцярожнасці, да якіх адносіцца ўстаноўка сігналізацыі, дадатковых прыстасаванняў. Ні ў якім выпадку нельга пакідаць у салоне дакументы на машыну. Як вядома, зараз для кіравання аўтамабілем нават і даверанасць не патрабуецца, дастаткова толькі аднаго тэхпашпарту, што стала вялікай палёгкай для ўгоншчыкаў.

Аляксандр СТРЫГАЛЁЎ, супрацоўнік аддзела інфармацыі і грамадскіх сувязяў УУС Мінаблвыканкама.

ПРОВЕРЕНО!

Авто-стоп

Тому, кто решил подарить автомобиль близкому родственнику, придется тренировать ноги

Несмотря на то, что живу на белом свете вот уже четвертый десяток лет, обращаясь всякий раз к услугам государственных чиновников по тем или иным бытовым проблемам, чувствую себя вновь ребенком. Почему ребенком? Потому, что не перестаю удивляться их изобретательности и античеловечной по своей сути государственной машине. Решив подарить своей жене принадлежащий мне автомобиль (17-летнюю "БМВ"), не ожидал, что эта элементарная, я бы сказал, примитивная имущественная операция отнимет у меня 12 дней, потраченных на хождение по разным кабинетам, и 136.000 рублей. Впрочем, обо всем по порядку...

Нотариальный налог

Этап первый. Точнее говоря перый "авто-стоп". Кому бы Вы ни хотели подарить свое авто — жене, теще, аргентинской бабушке, соседской курице (нужное подчеркнуть), Ваша первая остановка — "Государственный нотариус". В связи с тем, что уничтожение в нашей стране частного нотариата завершилось в свое время "успешно", государственные нотариусы, оставшись в меньшинстве, испытывают большую нагрузку. А потому их посетители томятся в многочасовых очередях. В общем, берите с собой интересную книгу, жену, гражданские паспорта (Ваш и жены), свидетельство о браке, техпаспорт автомобиля и **35.400** белорусских рублей (33.000 — госпошлина и 2400 — за услуги нотариуса).

Направиться для оформления договора дарения желательно к нотариусу по месту жительства. Работают они, как правило, с 10.00 до 18.00 с перерывом на обед с 13.00 до 14.00 (воскресенье, понедельник — выходные). Сидение в очереди занимает в среднем 2—3 часа (в субботу — больше). Оплата на месте не принимается, бегать приходится, удерживая очередь, за угол в поисках ближайшего отделения сбербанка...

И если с оплатой услуг нотариуса я еще в какой-то мере согласен и не ропщу (2400 не такие уж большие деньги), то я так и не понял: за что плачу 33.000 рублей? Я что, получаю какую-то прибыль от того, что делюсь собственностью со своей второй половиной? За что тогда этот нотариальный налог?

Переоформление страхового договора

Приняв душ после нервного потения у нотариуса, я отправился в ГАИ, наивно полагая что мои хождения скоро закончатся. Напрасные надежды! Вежливая сотрудница городской автоинспекции, что на ул. Грушевской, пояснила мне, что сначала нужно сделать второй "автостоп" — переоформить страховку.

В страховую фирму мне пришлось ездить трижды... Сейчас объясню, почему.

Переоформление страховки — значит составление нового страхового договора на нового владельца с компенсацией за договор старый. Причем сначала нужно заплатить за новый договор, а только через два-три дня получить компенсацию за старый. Поэтому, отправляясь в страховую фирму для переоформления страховки, не забудьте захватить с собой деньги на новый договор (а это в зависимости от объема двигателя автомобиля составляет 60—100 тысяч рублей).

В конечном счете разница в оплате страховых договоров мне лично стала в **26.000** рублей.

Кроме двух визитов в страховую фирму (оплата нового договора и получение компенсации за старый), мне пришлось наносить туда и третий (подчеркну, в рабочее время, т.к. в субботу и воскресенье такие фирмы обычно не работают): оказывается, сотрудник в новом договоре должен был оставить пустое место в графе "номер государственной регистрации транспортного средства", поскольку этот номер в результате передачи собственности меняется. Но не оставил, а написал старый номер машины. Пришлось вновь тратить время и все переоформлять. Слава Богу, хоть это сделали бесплатно!

ГАИ-марафон

Третий "авто-стоп" дарящего — непосредственно наша родная Госавтоинспекция. Во время моего второго визита на Грушевскую, по совету той же обаятельной "сотрудницы из окошка", которая поинтересовалась только местом моей прописки, я с женой и грудным ребенком в субботу отправился на Серова, 1 (требование ГАИ — присутствие человека, которому дарят автомобиль). Если бы моя жена была прописана в том же районе города, что и я, то, заплатив 15.000 рублей и отстояв двухчасовую очередь, все на этом бы закончилось... Но не тут-то было! Поскольку моя жена прописана в Минском районе, то после получасового стояния в духоте к одному из окошек (с ребенком на руках!) выяснилось, что мы не туда приехали. Загружаемся в машину — и вновь на Грушевску...

Там снова толпы людей. Выясняется, что нужно снимать машину с учета в городском ГАИ и ставить ее на учет в областном, что на ул. Кальварийской. Тут же выяснилось, что неправильно оформлена страховка (о чем я писал выше). Поскольку в субботу страховщики не работают, понимаем, что очередной день — насмарку. Снова загружаемся в авто — и в сбербанк! **14.000** рублей — за временные транзитные номера (для того, чтобы доехать от городского ГАИ до областного), **2100** рублей — за оформление договора и **600** рублей — за компьютерные услуги.

Во вторник уже сам снимаю автомобиль с учета: снова очередь на сверку номеров (это когда сотрудник ГАИ сверяет соответствие номера кузова автомобиля с заявленным), очередь на сдачу документов в душном помещении, снова полтора часа ожидания, и — чудо! — транзитные номера получены!

Уже в другой день (за один день все сделать невозможно!) вместе с женой и ребенком (наличие нового собственника — вновь обязательно) отправляюсь в областную ГАИ. Опять полдня потеряно — хорошо хоть сын в "памперсе"! Заполнение заявлений, оплата очередных квитанций на сумму в **30.700** рублей (28.000 — за постановку на учет, 2100 — за оформление заявления и 600 — вновь за компьютерные услуги). Снова очередь на проверку инспектором ГАИ номеров, сдача документов, два часа ожидания и, к общей радости, процесс дарения завершается...

Кстати, после сдачи временных номеров в ГАИ взятый за них залог в размере 14.000 рублей не возвращается! Взять же оплаченный транзитный номер в качестве сувенира (я их коллекционирую) тоже возбраняется. *"А вдруг вы завтра на этих номерах банк будете грабить?"* — невозмутимо ответил сотрудник автоинспекции на мою просьбу.

Кстати, еще одна статья расходов — бензин. На вояжи между домом, ГАИ, страховой компанией и сбербанком пришлось сжечь 20 литров бензина А-95. Еще **27.000** рублей. Итого расходов: 136 тысяч рублей, или около **70 долларов США!..**

Элементарно, Ватсон!

Всякий член общества, возжелавший так же, как и я, законно отдать бразды правления собственным автомобилем ближайшему родственнику, думает вначале, что это простейшая процедура: пришел в ГАИ (или в дорожную полицию), написал заявление о том, что я, Пупкин Иван Иванович, в здравом уме и по собственной воле прошу переоформить автомобиль на собственную жену, заплатил за бланк нового технического паспорта и пошел себе. Это же элементарно, Ватсон! И, по меньшей мере, было бы логично. Ан нет! Ходи, кланяйся, проси! Если бы все в нашем царстве-государстве было бы так просто и логично, то за что, подумал я, существовала бы тогда многочисленная орда чиновников, без "писулек" которой простой человек шагу ступить не может?

А как у них?

Я решил поинтересоваться опытом подобного рода за рубежом, написав своим друзьям в Швецию, США, Эстонию и Германию. И вот какие получил ответы.

В Швеции владелец автомобиля для того, чтобы подарить его жене, всего лишь должен отправить в соответствующий регистрационный орган письмо, в котором необходимо проинформировать о смене владельца. ПРОСТО ПРОИНФОРМИРОВАТЬ! Все остальные бюрократические процедуры государство делает само, не взимая за это никаких денег, не портя нервы гражданам и, что немаловажно, не отнимая у них драгоценного времени.

В Германии для той же цели необходимо посетить отдел дорожного лицензирования, написать заявление о смене владельца, заплатить некую символическую сумму. Все документы переоформляются самим отделом.

Эстонец обращается в Транспортный регистрационный центр, платит 38 евро (средняя зарплата в Эстонии — 400 евро) и в течение нескольких минут получает необходимый документ.

"Переоформление машины на жену — это очень простой процесс, — пишет мой друг Дональд Бойкин из Атланты (штат Джорджия, США). — *Я беру документ на машину и вписываю в специальной графе имя нового владельца — жены или кого угодно другого. И все! Теперь в определенное время года* (примерно так, как мы в Беларуси проходим техосмотр. — **А.С.**) моя жена как новый собственник должна пойти в офис правительства графства и приобрести за смешную сумму новую наклейку собственника, которая размещается на заднем стекле автомобиля.

Для кого работает наше государство?

Прочитав эти письма из-за рубежа, я понял: как у них все просто, и как там думает о простых людях государство. А у нас? Если после моей 12-дневной эпопеи общения с государственными служащими по элементарному поводу мне кто-то скажет, что наше государство работает не против человека, а для него, я ему просто не поверю.

Александр СИЛИЧ.

АЎТАНАВІНЫ

У Беларусі будуць працаваць 118 станцый дыягностыкі

На сённяшні дзень у нашай краіне ўжо дзейнічае больш за 80 з іх, паведаміў начальнік Упраўлення навукі і тэхнікі Міністэрства транспарту і камунікацый Фёдар Пекар. Паводле яго слоў, станцыі тэхнічнага агляду раўнамерна размешчаны па тэрыторыі краіны. Яны атрымалі ліцэнзіі Мінтранса, маюць поўны камплект нарматыўнай дакументацыі, абучаных спецыялістаў, укамплектаваныя навейшым дыягнастычным абсталяваннем.

На станцыі па поўнай праграме правяраюць усе вузлы і агрэгаты аўтамабіля, якія ўплываюць на бяспеку руху. Асабліва строга праводзіцца праверка тармазных якасцяў аўтамабіля і выкідаў забруджвальных рэчываў з адпрацаванымі газамі.

Да канца гэтага года плануецца набыць мабільныя дыягнастычныя станцыі. Яны па графіку будуць заязджаць у тыя аддаленыя раёны, дзе адсутнічаюць стацыянарныя.

Мытнікі пакінулі пошліны на іншамаркі ў спакоі. Пакуль

Дзяржаўны мытны камітэт не плануе павялічваць пошліны для прыватных асоб на легкавыя аўтамабілі замежнай вытворчасці, якія ўвозяцца ў Беларусь. Такую заяву зрабіў не так даўно старшыня гэтага ведамства Аляксандр Шпілеўскі.

Наш стартэр для «Фольксвагена»

Паспяхова завершаны выпрабаванні стартэра вытворчасці ААТ "Барысаўскі завод аўтатрактарнага электраабсталявання" (БАТЭ) для аўтамабіляў "Фольксваген". Іх правялі унітарнае прадпрыемства "Маторы і запчасткі", якое з'яўляецца дылерам БАТЭ, і мінская станцыя тэхабслугоўвання "КС-Матор".

Як паведамілі на барысаўскім прадпрыемстве, устаноўлены на аўтамабіль стартэр прайшоў выпрабаванні ў жорсткіх умовах — машына эксплуатавалася пры павышанай нагрузцы. Стартэр паспяхова вытрымаў больш як 18 тысяч уключэнняў. Паводле ацэнак экспертаў, ён забяспечыць бесперабойную работу "Фольксвагена" да капітальнага рамонту на працягу 120—130 тысяч кіламетраў.

Стартэр ААТ "БАТЭ" значна выйграе ў цане ў сваіх заходніх канкурэнтаў за кошт прымянення уніфікаваных камплектуючых, якія выкарыстоўваюцца і ў расійскіх аўтамабілях. Агрэгат стабільна працуе ад акумулятарнай батарэі, яго магутнасць па праведзеных выпрабаваннях складае 0,96 кілават.

Улыбнемся...

Сотрудник ГАИ стоит на дороге. Останавливает водителя:

— Ручной тормоз?

— В порядке!

— Аптечка в салоне?

— Имеется!

— Ремень безопасности?

— Пристегнут!

— Ну, тогда дай хоть закурить...

***

Молодая женщина остановила машину как раз под знаком запрета стоянки. Подходит автоинспектор:

— Вы что, ничего не видите?

— Нет... Ах, простите, инспектор. Я сразу не заметила. У вас новая форма?

***

Гаишника спросили, кем он мечтал стать в детстве.

— Я всегда хотел быть дирижером! — отвечает гаишник. — Не сложилось, но желание быть в центре внимания и размахивать палочкой осталась!

***

У железнодорожного переезда пробка. Машины сигналят, водители волнуются. Из будки выходит дедуля:

— Наберитесь терпения, мужики! Поезд опаздывает на пять часов.

***

Идет экзамен по правилам дорожного движения. Экзаменатор:

— Перекресток, тут вы, тут автобус, тут грузовик, тут мотоцикл. Кто проедет первый?

Экзаменуемый:

— Таксист.

Экзаменатор:

— Почему таксист??!! Откуда там взялся таксист??!!

Экзаменуемый:

— Да черт его знает, откуда эти таксисты берутся.

НА ЖЫЦЦЁВЫХ СКРЫЖАВАННЯХ

Чаму ты, мама, не паміраеш?

Верасенёўская раніца была хмурай і непрыветлівай, як мачыха. Коля Дубаўіцкі ляжаў пад старымі лахманамі на ложку ля акна і раскладваў у памяці, што трэба зрабіць за дзень. "У школу не пайду, — цвёрда вырашыў сам для сябе хлопчык. — Па-першае, есці няма чаго і абавязкова трэба раздабыць яды, а па-другое, надакучыла гэтая школа. Ледзь-ледзь перапоўз у восьмы клас. Некалі, кажуць, сем класаў было, потым восем прымушалі канчаць, а цяпер цэлых дзевяць. Проста гора з гэтай школай дый годзе. А Саша няхай ідзе. Ён вучыцца добра. Настаўнікі кажуць, што ён самы лепшы вучань у іхнім трэцім класе".

Хлопчык устаў і хуценька пачаў апранацца, бо ў хаце было даволі холадна.

— Уставай, Саша, у школу пара, — разбудзіў ён меншага брата.

— А я ўжо таксама не сплю, — з гордасцю паведаміў з печы пяцігадовы Максімка. — Есці хачу, таму і прачнуўся.

— І праўда, а што будзем есці? — пацікавіўся Саша.

— Няма нічога, — вінавата прамовіў Коля. — Да палудня як-небудзь прабудзеце, а потым я нешта прыдумаю, бо ў школу сёння не пайду. Пахаджу па вёсцы, можа што ўкраду. А ты, Максімка, возьмеш маленькае вядзерца і пойдзеш за вёску. Там нанач калгасная бульба вытрасена. Збірай і нясі дадому.

— А як зловяць? — занепакоіўся Саша.

— Хоць і зловяць, то яму нічога не будзе. Хто стане караць пяцігадовае дзіця за вядзерца бульбы. Ды і ўсе ж ведаюць, як мы жывём.

— А ўсё гэтая завала вінавата! — з недзіцячай злосцю прамовіў Саша, кіўнуўшы на запечак, дзе спала маці. — Бацька ў турме нары шліфуе, гэта ў гарэлцы мокне кожны дзень, а нам тут хоць памірай.

— Не памром, — абнадзеіў Коля. — Хутка яе пазбавяць мацярынскіх правоў. Вас забяруць у школу-інтэрнат, а я пайду ў калгас на работу. Будзеце да мяне на канікулы прыязджаць.

— А ў мяне нешта ёсць! — з радасцю паведаміў малы Максімка. — Ледзь не забыўся пра такое багацце.

Ён саскочыў з печы і босымі ножкамі пратэпаў па бруднай падлозе ў сені, потым бразнуў дзвярыма ў камору. Праз некалькі хвілін прынёс у хату невялікі бідончык і паставіў на стол.

— Тут капуста вараная! — паведаміў брацікам з такой радасцю, нібыта знайшоў скарб. — Учора вечарам я прыйшоў да суседавага Дзянісікі. Іхняя мама якраз свінням мяшала і хацела гэтую капусту з гаршка ў свіное вядро выліць.

— Цётачка, што вы робіце?! — кінуўся я да яе. — Не вылівайце. Капуста, напэўна, вельмі смачная, бо так хораша пахне...

— Ты хочаш есці, Максімка? — спытала цётка Ганна.

— Хачу, — прызнаўся я. — І брацікі мае галодныя.

Яна пакарміла мяне сырам са смятанай, а потым наліла капусту ў бідончык. Для вас. І сала крышку дала. — Малы зноў кінуўся ў камору.

— Жывуць жа людзі! — з зайздрасцю прамовіў Коля.

— І мы жылі б, каб у той, што валяецца за печчу, было вузейшае горла! — злосна сказаў Саша. — Магла б вунь на ферме працаваць, як другія. Нешта ж зарабіла б. А так бадзяецца без справы. Нават тыя грошы, што на нас плацяць, прапівае.

— Кажуць, хто шмат гарэлкі п'е, то ён хворы, — разважліва прамовіў Коля.

— Што?! Яна хворая?! — ускіпеў Саша. — Калі хворая, то няхай памірае!

Брацікі прамаўчалі.

Калі Саша, паеўшы халоднай капусты (пагрэць не было на чым, бо газ даўно скончыўся), накіраваўся ў школу, а Коля падаўся ў вёску шукаць, дзе што дрэнна ляжыць, малы Максімка таксама пачаў апранацца. Беручы ў запечку сваю старую зашмальцаваную куртачку, убачыў, як на ложку заварушылася маці. Яна адкрыла вочы, але ўставаць, відаць, не збіралася.

— Ну, чаго пазіраеш? — непрыязна спытаў хлопчык. — Набралася ўчора, як жаба гразі, — прамовіў, яўна паўтараючы нечыя словы.

— Дрэнна мне, — прастагнала Маня, якая страшэнна мучылася пахмеллем. Ёй было крыху за 30, а выглядала на ўсе 50.

— Дрэнна? — перапытаў Максімка. — А нам, думаеш, добра? Коля пайшоў красці. Я таксама пайду. Мы галодныя. З'елі капусту, сала, што цётка Ганна дала, а больш няма чаго. І чаму ты, мама, не паміраеш? Нас хоць у інтэрнат забралі б, накармілі, апранулі.

— Што? — не зразумела Маня.

— Вушы нашто? Памірала б ужо, а то замучыла нас, зараза! — вылаяўся малы і, бразнуўшы дзвярыма, выйшаў.

— Родныя дзеці глядзяць ваўчанятамі, — раўнадушна падумала Маня. — Трэба задушыць, каб дужалі...

Сёння ёй было асабліва цяжка. Трэба пахмяліцца, а няма чым. Няма і не будзе, бо ўсе грошы, што атрымала на дзяцей, прапіла. Учора абмяняла на бутэльку самагонкі сваю апошнюю сукенку, якая яшчэ мела таварны выгляд. І напавер ніхто не дасць. Ні віна, ні гарэлкі.

Яна ўстала з ложка і ледзь утрымалася на нагах. Моцна кружылася галава, трэсліся рукі, дрыжалі ногі. Здаецца, так дрэнна ёй не было ніколі.

"Чаму ты, мама, не паміраеш?.." — гучалі ў вушах сыновы словы.

"А і праўда, чаму? Гэта ж так проста. І самой стане лёгка, і дзеці будуць рады... Бачыш, ваўчаняты, смерці маёй чакаюць, — падумала са злосцю. — Ну, то няхай жа, няхай!"

Яна павольна пайшла ў адрыну, дзе некалі склала двалі сена, прынесла вяроўку. Калі залезла на табурэтку, каб прыладзіць на бэльцы адзін канец, то ледзь не ўпала, так закружылася галава. Злезла, пастаяла, а потым зноў паднялася на табурэтку.

Моцная пятля смяротнымі абдымкамі зацiснула худую шыю. Даўно нямытыя і нечасаныя валасы касмылямі рассыпаліся па плячах. Яна ў апошні раз зірнула ў шэрае акно, за якім стаяў восеньскі туман, і саскочыла з табурэткі...

Коля вярнуўся дадому каля палудня. Яму ўдалося залезці ў куратнік на другім канцы вёскі і набраць поўныя кішэні яек.

— А я ўжо 4 вядзерцы бульбы ўкраў, і мяне ніхто не злавіў! — радасна паведаміў малы Максімка, ідучы са склепа, што стаяў за вуліцай. — Яшчэ раз схаджу, потым пагуляю, добра?

— Добра, — згадзіўся Коля.

Ён увайшоў у хату і ўбачыў, што на падлозе валяецца табурэтка. Мацярынскі твар быў шэры, як туман за акном, як іхняе беспрасветнае горкае жыццё. Хлопчык не спалохаўся і не здзівіўся. Толькі маленькая хваля шкадавання на хвіліну ахінула душу, а потым знікла без следу.

— Так, можа, і лепш, — прамовіў сам сабе.

Ён выбег на вуліцу, гукнуў Максімку, які яшчэ далёка не адышоўся:

— Вяртайся, стаў вядзерца ў склеп, зойдзем у школу па Сашу.

— Чаму? — не зразумеў малы.

— Таму, што так трэба. А потым пойдзем ў Сёмкава да цёткі Аліны, бацькавай стрыечнай сястры. Мне трэба ёй нешта сказаць.

Коля не вярнуўся нават замкнуць дзверы, бо ў іх ужо даўно не было чаго красці. Самі ў людзей кралі. Ён павёў маленькага брацікa далей ад роднай хаты і ад таго, што ў гэтай хаце нарабілася. На суседнім двары моцна завыў сабака. Коля са злосцю шпурнуў у яго каменем. Сабака заціх і, бразгаючы ланцугом, палез у будку. Але, калі яны адышлі далей, пачаў выць зноў, напаўняючы прыціхлую вёску жудасным адчаем.

Леанарда ЮРГІЛЕВІЧ.
Фота ByMedia.net

Гродзенскія школы апрацоўваюцца вапнай

Каля 100 захворванняў на гепатыт А зафіксавана ў Гродне з пачатку верасня. На думку гродзенскіх эпідэміёлагаў, сітуацыя не з'яўляецца ні эпідэміяй, ні нават успышкай захворвання. Урачы сцвярджаюць, што мае месца "сезоннае павелічэнне колькасці захворванняў". Аднак у шэрагу гродзенскіх школ распачаліся інтэнсіўныя каранцінныя мерапрыемствы.

— Нічога надзвычайнага ў горадзе не адбываецца. Ідзе сезонны пад'ём захворванняў на гепатыт А. Такая сітуацыя характэрная для гэтага перыяду. Кожны год з верасня па люты мы фіксуем павелічэнне колькасці выпадкаў хваробы, — гаворыць Святлана Паўлава, загадчык супрацьэпідэміялагічнага аддзела Гродзенскага гарадскога Цэнтра гігіены і эпідэміялогіі. Паведаміць канкрэтную колькасць хворых Святлана Паўлава адмовілася, спасылаючыся на тое, што для дэталёвай размовы ёй трэба падрыхтавацца.

Між тым у шэрагу школ Гродна вядуцца каранцінныя мерапрыемствы.

— У нас у школе на сённяшні дзень захварэла 5 чалавек. У сувязі з гэтым дзеці з класаў, дзе вучыліся захварэлыя, 35 дзён будуць знаходзіцца пад медыцынскім наглядам. Гэта значыць, што іх раз на дзень аглядае ўрач. Акрамя таго, памяшканне школы было апрацавана хлорнай вапнай, — паведаміла ўрач школы №5 Галіна Ранчэнская.

Андрэй АДЛЯНІЦКІ.

ФУТБОЛ

Беларусь — Польшча: імёны вядомыя

У суботу, 15 лістапада, на мінскім стадыёне "Дынама" адбудзецца першы матч стадыі плэй-офф да маладзёжнага чэмпіянату Еўропы, у якім зборная Беларусі згуляе з сапернікамі з Польшчы. Пачатак —у 17.00.

Да гэтай адказнай сустрэчы пад кіраўніцтвам галоўнага трэнера Юрыя Пунтуса рыхтуюцца наступныя футбалісты:

Галкіперы — Юрый Жаўноў (БАТЭ, Барысаў) і Ігар Логінаў (Тарпеда-СКА, Мінск).

Абаронцы — Віталь Надзіеўскі (Нёман, Гродна), Аляксей Панкавец (Гомель), Павел Кірыльчык (Нафтахімік, Ніжнекамск), Алег Попель (Лакаматыў, Масква), Раман Кірэнкін (Нафтан, Наваполацк), Аляксей Бага і Зміцер Молаш (абодва БАТЭ, Барысаў).

Паўабаронцы — Цімафей Калачоў (Шахцёр, Салігорск), Ігар Ражкоў, Віктар Сокал (абодва Дынама, Мінск), Аляксандр Глеб (Штутгарт, Германія), Аляксей Сучкоў (Карпаты, Украіна), Павел Шмігера, Аляксандр Кобец, Зміцер Рубненка, Алег Шкабара (усе БАТЭ, Барысаў).

Нападаючыя — Павел Беганскі (БАТЭ, Барысаў), Арцём Канцавы (Спартак, Масква), Сяргей Козак (Тарпеда-СКА, Мінск), Сяргей Карніленка (Дынама, Мінск), Вячаслаў Глеб (Штутгарт, Германія).

А галоўны трэнер маладзёжнай зборнай Польшчы Эдвард Кляйндзінст выклікаў на збор перад матчам з нашай камандай наступных футбалістаў:

Галкіперы — Томаш Кушчак (Герта, Германія), Павел Капса (Вісла, Плоцк).

Абаронцы — Міхал Стасяк (Відзэў, Лодзь), Яцэк Кавальчык (ГКС,Катавіца), Блажэй Радэр (Гурнік, Забжэ), Марцін Буркхард (Аміка, Вронкі), Кшыштаў Казімірчак (Заглембе, Любін), Лукаш Навотчынскі (Вісла, Кракаў).

Паўабаронцы — Міхал Голінскі, Лукаш Мадэй (абодва Лех, Познань), Марцін Новацкі Аляксандр Квэк (абодва Орда, Вадзіслаў), Эузібуеш Смалярэк (Фейнорд, Галандыя), Павел Стронк (Вісла, Кракаў), Мацэй Іваньскі (Гарбарня, Яворзно), Себасцьян Міля (Гроклін), Патрык Рахвал (Відзэў, Лодзь).

Нападаючыя — Павел Абот (Прэстан, Англія), Ірэніуш Елень (Вісла, Плоцк), Бартош Шлюсарскі (Лех, Познань), Себасцьян Ольшар (Адміра-Вакер, Аўстрыя).

Падрыхтаваў да друку Віталь ГАРБУЗАЎ.

ШАШКІ

Завяршаем конкурс

Завяршаем **класіфікацыйны конкурс-11. У дванаццатым туры** (апошнім) падаём эцюд міжнароднага майстра спорту па рашэнні шашачных кампазіцый мінчаніна Віктара Шульгі:

Белыя: дамкі а3, е1, простая f4 (3).

Чорныя: b4, c3, c5, f6, g7 (5).

Выйгрыш (чатыры ачкі).

Адзін з пераможцаў конкурсу атрымае прыз аўтара задання — кнігу Віктара Рашэтнікава і Галіны Троцкіх "Василий Соков" (Москва, "Физкультура и спорт", 1985 г.).

Тэрмін для адказаў — традыцыйных два тыдні. Чакаем іх па адрасе: **220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а, рэдакцыя газеты "Народная воля", "Шашкі".**

Па-за конкурсам пазнаёмцеся яшчэ з двума эцюдамі В.Шульгі:

1.Белыя: дамка g1, простая е5 (2).

Чорныя: a7, b6, c5, e7 (4).

d6 (d4 AB, c3) g7 (d2) c5x. B (f6, g5 C) bc5x. C (e5) bc5x. A (a5) f8 (ab4) b6, g7x.

2.Белыя: дамкі а3, d8, простыя g3, g5 (4).

Чорныя: дамка d2, простыя c3, d6, e7, f6 (5).

c1 (h6 A) gf4, c7/b8 (b2) e5x. A (f2) e1 (h6 BCD) f8x. D (e3, b2) c3x. C (c5, b2) c3x. B (f4) h6 (b2) c3, f8x.

Супаставім рашэнні

Праверце, калі ласка, рашэнні пазіцый, змешчаных 18 і 25 верасня.

"Эцюд на нічыю" (М.Грушэўскі): b2 (hg7 A) g5, h8=. A (fg7) c1 (b4) g5 (h4) b2=.

"Міні-праблема" (М.Грушэўскі): d2, b8 (b2 A) d4! (a1 B) c3 (g1) a7, d4x. B (c1) a7, g1x. A (g1) a7 (d4) f2/g1, c3x.

"З нізкі кампазіцый": М.Стэфановіч — e3, h2, c3, e7, b4!, b8x; П.Шклудаў — e7, e3, c7, c5, c3, g1 (h2 A) g7 (g3) h8 (f2, g1) c3x. A (f2, g3) g7 (h2) h8 (g1) c3x; Л.Вітошкін — fd4 (g1 A) b4, a7, h4x. A (b2, g1) ad4 (g3-f2) h4 (e1) a7, f2x; А.Перавознікаў — b8, b6-c7, c3, d2, e3, h:f4:c1:f8:h2x. Але можна і 6.h:f4:f8:c1:h2x.

"У заданні №7 пасля 2.b8 узнікае фрагмент эцюда В.Новікава (Анталогія эцюдаў-64, частка другая, дыяграма №15)", — паведамляе гросмайстар СССР з Гомеля Леанід Вітошкін — У заданні ж №3 маецца папярэднік (В.Шульга, XI чэмпіянат Беларусі 2001 года): **белыя** — дамка f2, простыя a5, e1 (3); **чорныя** — a3, a7, e5, f8 (4). **Рашэнне:** d2 (b2) c3, c5 (f4) ab6 і г.д. Дабаўка: A (c5) d6x.

Рашылі: А.Ашыхмін, М.Андрушчанкаў, В.Астрынскі, В.Алефірэнка, С.Алымаў, К.Балахоўскі, М.Буканаў, В.Бялоў, А.Белы, В.Бараноўскі, Л.Вітошкін, А.Волчак, М.Гардзіеўскі, М.Гофман, У.Голуб, В.Грабенка, В.Дзялендзік, П.Елісееў, В.Ермакоў, І.Жукоўскі, Л.Жыхар, У.Захарчук, А.Іванькоў Я.Космач, П.Кажаноўскі, І.Калякоў, В.Краўчук, В.Казарэвіч, В.Касцян, П.Каролік, Аляксандра Камінская, А.Кізееў, Д.Камчыцкі, С.Краіла, А.Кагоцька, Я.Кандрачэнка, Г.Логвінаў, А.Лебедзеў, У.Мазанік, Л.Мінчук, І.Мельнік, В.Міхаль, В.Мітліцкі, Ю.Магонаў, В.Масквіч, А.Мечны, М.Наруць, В.Навумік, Р.Пагнаеўскі, Л.Пасвісцелік, М.Падвінскі, І.Працук, К.Перкоў, М.Падбярэзскі, А.Пестунова, А.Перавознікаў, В.Самарын, У.Сапяжынскі, Ч.Сінкевіч, А.Сапегін, С.Супрунюк, А.Сачкоўскі, М.Стэфановіч, В.Собаль, Р.Тарасюк, І.Троцкі, С.Топаль, Ф.Хадачынскі, А.Цукур, П.Чэрнак, А.Чумакоў, І.Чура, А.Янчук, А.Якубель, Ч.Якубоўскі.

"Перадаю вялікую ўдзячнасць кандыдату ў майстры спорту Дзмітрыю Камчыцкаму з Магілёва за яго прыз — кнігу Г.Хацкевіча "25 урокаў шашачнай гульні", якую ён прыслаў мне за перамогу ў міні-конкурсе-34, — піша першаразраднік Аляксандр Янчук (Камянец). — Кніга спатрэбілася ў рабоце шашачнага гуртка, які вяду ў школе".

Чэмпіянат Мінска

Ён адбыўся па шашках-64 і 100 сярод моладзі.

— У ім удзельнічалі каля 70 юнакоў і дзяўчат, — расказвае экс-чэмпіён Беларусі Вільям Астрынскі. — Па шашках-64 перамаглі: у юнакоў — Міхаіл Жабровіч, які набраў 16 ачкоў з 18 магчымых, і Андрэй Свірын (15 ачкоў); у дзяўчат — блізняты Даша і Вольга Федаровічы (15 з 18).

— У стаклетачнікаў Уладзіслаў Спလендэр паказаў стопрацэнтны вынік — 14 ачкоў! — працягвае В.Астрынскі. — На чатыры ачкі адсталі ад яго Кірыл Бечыкаў і Наталля Гарэлая. Чацвёртае і пятае месцы падзялілі Аляксей Бялоў і Святлана Гарбачэнка. У іх актыве па 8 ачкоў.

Яшчэ два турніры

— У Бранску прайшла сустрэча шашыстаў Браншчыны, Чарнігаўшчыны і Гомельшчыны, — інфармуе кандыдат у майстры спорту Павел Каролік з Гомеля. — Яе выйгралі нашы ігракі. У стаклетачнікаў адлічыліся майстры Міхаіл Эскін, Рыгор Кулагін і Ганна Барашка. Па шашках-64 паспяхова выступілі майстар Вячаслаў Фейгін, кандыдаты ў майстры спорту Дзмітрый Шымакоў, Эдуард Харошын, Уладзімір Канарскі. У юнакоў і дзяўчат кандыдаты ў майстры спорту Генадзь Цыкуноў і Вольга Конюх набралі адпаведна тры і два ачкі. Жанчын прадстаўляла першаразрадніца Ганна Амбрамсон.

— У чэмпіянаце Гомельскай вобласці па шашках-64 мацнейшымі сталі майстар Раман Протчанка, а таксама Д.Шымакоў і Э.Харошын, — дадае П.Каролік.

Мікалай ГРУШЭЎСКІ, майстар спорту.

ШАХМАТЫ

5-й шахматный конкурс

Публикуем очередные задания

Задание №3

Белые: Kpf3, Фс4, Kd4, пп.f5, g5 (5).

Черные: Kpe5, п. d7 (2).

Мат в 2 хода.

За правильное решение задания №3 засчитывается **2 очка.**

Задание №4

Белые: Kph6, Фа4, Лg5, Cg1, Kf6, Kh4, п. h5 (7).

Черные: Kpf4, Лe3, Cg2, пп. b4, d5, h3, h7 (7).

Мат в 2 хода.

За правильное решение задания №4 засчитывается **2 очка.**

Включайтесь в конкурс!

Для любителей шахмат, которые желают включиться в 5-й шахматный конкурс "Народной воли", повторяем условия стартовых заданий.

Задание №1

Белые: Kpf4, Фd5, Ca3, Kd1, Kd4 (5).

Черные: Kpd2, п. e2 (2).

Мат в 2 хода.

За правильное решение задания №1 засчитывается **2 очка.**

Задание №2

Белые: Kpe1, Лc3, Cd7, Kb5, Kg4, пп. e3, g2 (7).

Черные: Kpe4, Cb1, Cc7, пп. b6, c4, f4 (6).

Мат в 2 хода.

За правильное решение задания №2 засчитывается **2 очка.**

Свои ответы на конкурсные задания присылайте по адресу: **220030, Минск, ул.Энгельса, 34а, редакция газеты "Народная воля", "На 5-й шахматный конкурс".**

Срок присылки решений — две недели со дня опубликования в газете.

При ответах на двухходовые задачи достаточно указывать первый ход белых!

Напоминаем, что участники конкурса, показавшие лучшие результаты, будут премированы подпиской на газету "Народная воля" и шахматной литературой!

Ферзь в капкане

Как известно, на шахматной доске самая мощная и подвижная фигура — ферзь, который в один ход может достичь любое доступное поле по горизонтали, вертикали или диагонали. Но иногда ферзю становится тесно на доске. Приводим две партии из недавно проходившего командного чемпионата Европы, в которых удалось поймать в капкан сильнейшую фигуру. В первой из них в качестве "ловца" выступил белорусский гроссмейстер Андрей Ковалев.

К.Вагенер (Люксембург) — А.Ковалев

Сицилианская защита

1.e4 c5 2.Kf3 d6 3.d4 cd 4.K:d4 Kf6 5.Kc3 a6 6.Ce2 e5 7.Kb3 Ce7 8.Cg5 Kbd7 9.a4 b6 10.Cc4 Cb7 11.Kd2 h6 12.Ch4 g5 13.Cg3 Kc5 14.Фe2 Ke6 15.C:e6 fe 16.o-o Лc8 17.f3 Kh5 18.Cf2 Kf4 19.Фe3 Лc6 20.Kph1 o-o 21.Лac1 d5! 22.ed ed 23.Ф:e5? Не замечая ловушки. 23...Лe6!, и ферзь неизбежно гибнет. На 24.Фd4 заготовлено 24...Cc5! **Белые сдались!**

А.Грищук (Россия) — Э.Сутовский (Израиль)

Сицилианская защита

В этой партии встретились шахматисты, относящиеся к мировой элите.

Россиянин Александр Грищук занимает седьмую строчку в мировом рейтинг-листе, израильтянин "бакинского разлива" Эмиль Сутовский — экс-чемпион Европы. Исход поединка решила ловушка, в которую угодил черный ферзь.

1.e4 c5 2.Kf3 d6 3.c3 Kf6 4.Ce2 g6 (конечно, не 4...K:e4? ввиду 5.Фа4+ 6.Ф:e4) 5.o-o Cg7 6.Cb5+ Cd7 7.C:d7+ Kf:d7 8.d4 o-o 9.Ce3 Фb6 10.Фd2 Kf6 11.dc dc 12.Фc2 Фc6 13.Kbd2 h6 14.Лfe1 Ka6 15.Ke5 Фe6 16.f4 Kg4 17.K:g4 Ф:g4 18.f5! e6 19.h3 Фg3 20.Kf3 Лad8 21.f6! Далеко рассчитанная жертва, приводящая к неожиданному финалу. 21...C:f6. Брать приходится 22.e5! Отрезая ферзю путь к отступлению 22...Cg5. (Не спасали и другие отступления слона. На 22...Cg7 сильно 23.Фe4 g5 24.Ф:b7) 23.Cf2 Фf4 24.Лe4 Фf5 25.Фe2! Ферзь в капкане! От угрозы 26.g4 нет защиты. **Черные сдались.**

Мемориал К.Циолковского

В Калуге на родине родоначальника космонавтики Константина Циалковского состоялся международный турнир, посвященный памяти выдающегося ученого. Среди 80 его участников были 8 гроссмейстеров и большая группа международных и национальных мастеров, среди которых был минчанин, международный мастер Игорь Люцко. Соревнования проводились по швейцарской системе в 9 туров. В напряженной борьбе победителем турнира стал российский гроссмейстер Алексей Корнев, набравший 7,5 очка из 9. На очко отстали 8 участников, разделившие 2—9 места. В этой группе финишировал Игорь Люцко, которому достался пятый приз.

КРИМИНАЛ

Как в Рогачове изобличили «подпольщицу»

Месть женщин, у которых соперницы уводят мужей, с глубокой древности не отличалась разнообразием. Самое банальное — таскание за волосы или сварливая ссора при соседях. В недавние времена одним из способов защиты попранных женских прав на мужа было обращение в партком.

50-летняя специалист службы субсидирования Рогачевского КЖУП "Друть" Валентина Решецкая решила разобраться с предполагаемой разлучницей более "цивилизованно" — набрала на служебном компьютере клеветническое "объявление" от имени А. и, распечатав на принтере восемь экземпляров, повбрасывала их в почтовые ящики соседей ни в чем не повинной жертвы. Пару объявлений ночью, как партизанка-подпольщица, расклеила на остановках транспорта. Рогачев не Минск, там многие жители знают друг друга в лицо. Содеянное злодеяние быстро дошло до потерпевшей и после ее обращения в милицию было возбуждено уголовное дело.

В суде Рогачевского района Валентина пыталась оправдываться — мол, набрала текст случайно, во время тренировки на полученном недавно компьютере. А распечатал и распространил объявление кто-то другой.

Номер, как говорится, не прошел — прокурору удалось полностью доказать виновность обвиняемой в совершении преступления — клеветы. В свою очередь суд при вынесении приговора назначил не самое строгое наказание, предусмотренное частью 2 статьи 188 Уголовного кодекса — придется Валентине уплатить штраф в доход государства в размере шестидесяти базовых величин. Кроме того, с теперь уже осужденной в качестве компенсации морального вреда в пользу потерпевшей взыскано триста тысяч рублей. Придется выплатить и семьдесят тысяч госпошлины.

Жаль, что канули в лету парткомы — все-таки обращение туда было бесплатным.

Грабят и в банке

Грабежи преступники совершают не только ночью. Среди белого дня в центре Светлогорска супружескую пару, шедшую получать зарплату, у входа в отделение "Беларусбанка" остановил незнакомец с просьбой закурить. Не удовлетворившись сигаретой, попросил одолжить денег. Получив отрицательный ответ, парень нанес мужчине удар кулаком в лицо и принялся... обыскивать карманы жертвы. Спутница, по женской привычке приготовившаяся прийти на помощь мужу криком, не успела и рта раскрыть — у края тротуара притормозила патрульная автомашина. Сотрудники объединения "Охрана" Светлогорского района Анатолий Ищук и Дмитрий Осипенко, оказавшиеся в нужное время в нужном месте, пригласили всех троих в машину. Районный суд усмотрел в действиях 22-летнего и уже трижды судимого, нигде не работающего Сергея Друзика состав преступления, именуемого в Уголовном кодексе "покушение на грабеж".

Законно заработанные три года местный житель проведет в знакомой колонии строгого режима, где не до конца усвоил три заповеди зека — "не верь, не бойся, а главное — не проси".

Валерий КОЗУБОВ.

13
лістапада

ЧАЦВЕР
Усх. 7.34 Зах. 16.15
Даўж. дня 8.41
Апошняя квадра
17 лістапада

85 гадоў з часу заснавання (1918) Віцебскага абласнога краязнаўчага музея

Четверг, 13 ноября

БТ

07.00, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.00 Новости.
07.05, 08.10 "Доброе утро, Беларусь!" Информационно-музыкальная программа.
08.45, 14.45, 16.45, 23.15 "Моя страна".
09.05 Мелодраматический сериал "Замок под солнцем" (Международный Французский Канал).
10.05 Сериал **"Тайны четырех преступлений"** (Италия).Фильм 2-й **"Трагическая ночь".** 1-я серия.
11.05 Детективный сериал **"Агентство НЛС-2"** (Россия).
12.15 Мелодрама **"Ботанический сад"** ("Беларусьфильм").
14.05 "Точка". Музыкально-развлекательная передача для молодежи.
15.10 Приключенческий сериал **"Амазонка"** (Канада-Германия). 2-я серия.
16.05 "5x5". Программа для молодежи.
17.10 Сериал **"Тайны четырех преступлений"** (Италия). Фильм 2-й **"Трагическая ночь".** 1-я серия.
18.05 Детективный сериал **"Агентство НЛС-2"** (Россия).
19.10 Комедия **"Фонтан"** (Россия).
21.00 "Панорама". Информационный канал.
21.40 Боевик **"Под прессом"** (США).
23.25 "Клип-обойма".
23.40 "Новая коллекция" Олега Лукашевича. "Модель Екатерина Хлебанова".

ОНТ

08.00, 09.00, 20.30, 23.20 Наши новости.
08.05 Телеканал "Доброе утро".
09.05, 19.05 "Земля любви, земля надежды". Сериал.
Техническая профилактика с 9.50 до 16.10.
16.15 Сериал **"Берег мечты".** 53-я серия.
17.05 "Большая стирка" с Андреем Малаховым.
18.00 Наши новости.
18.15 Ток-шоу "Окна" с Дмитрием Нагиевым.
20.00 Время.
21.05 "Нина". Сериал. 3-я серия. (Россия, 2001 год).
22.10 Многосерийный фильм **"Дни ангела".** 3-я серия (заключительная). (Россия, 2003 год).
23.35 "Фабрика звезд - 3".
23.55 "Человек и закон" с Алексеем Пимановым.

РОССИЯ

07.45, 19.55 Телесериал **"Линии судьбы".**
08.45 Комната смеха.
09.45, 21.50 Вести. Дежурная часть.
10.00, 19.00 Вести.
18.00 Выборы-2003.
19.30 Местное время. Вести-Москва.
19.50 Спокойной ночи, малыши!
20.50 Телесериал **"Оперативный псевдоним".**
22.00 Вести+.
22.20 Премьера. "Исторические хроники" с Николаем Сванидзе. "1907. Максим Горький".
23.15 Народный артист.

ЛАД

07.00, 14.00, 20.00 Новости.
07.10 "Человек строит дом", "Стрекоза и муравей". Мультфильмы.
07.40 "Бюро находок". Иронические зарисовки.
08.05, 22.15 Сериал **"Петербургские тайны"** (Россия).
09.00 "Площадь искусств". "И снова про джаз".
09.30 "Здоровье". Тележурнал.
10.00 "Между нами, женщинами". Тележурнал.
10.20, 21.15 Сериал **"Ясли"** (Международный Французский Канал).
11.15, 13.05 "Обычный необычный день". Семейный канал.
11.50 Сериал **"Рожденная революцией"** (к/с им. А.Довженко). 7-я серия **"В ночь на 20-е".**
13.35 "Петух и краски", "Ветерок" Мультфильмы.
14.10 Мультиклуб.
15.05 Приключенческий сериал для детей "Собачья жизнь" (Канада-США).
15.25 "Воспоминание", "Уроки тётушки Совы. Азбука-малышка". Мультфильмы.
15.45 "Не зевай!". Телеканал для детей.
15.55 Тележурнал для школьников "Бум".
16.20 "Семейный уикенд". Спектакль Гродненского областного драматического театра. 1-я и 2-я части.
17.55 Видеофильм о детстве М.Шагала "Мое начала" ("Телефильм").
18.20 Сериал **"Рожденная революцией"** (к/с имени А.Довженко). 8-я серия **"Оборотни".**
20.15 Колыбельная.
20.30 "Дела семейные".

НТВ

09.00 Сегодня утром.
09.20 Погода на завтра.
09.25 Квартирный вопрос: розовое - Лизе, зеленое - Полине.
10.15 Ток-шоу "Страна советов".
11.00, 16.00 "Сегодня" с Кириллом Поздняковым.
14.35 Ночная жизнь. Ток-шоу "Принцип домино".
16.30 Сериал **"Она написала убийство"** (США).
17.35 "Товарищ граф". "Профессия - репортер".
18.00 "Сегодня" с Татьяной Митковой.
18.35 Премьера. Сериал **"Агентство "Золотая пуля". Дело о станционном смотрителе".**
19.50 Остросюжетный сериал **"Черный ворон-2".** 15-я серия.
21.00 "Страна и мир". Главные события дня.
21.35 Красная стрела.
21.50 "К барьеру!" Ток-шоу Владимира Соловьева.

СТВ+RenTV

06.25, 15.25 "Пауэр рейнджерс, или Могучие рейнджеры". Телесериал.
06.50 "Трансформеры" Мультипликационный сериал.
07.20 "Минщина. Люди, события, факты".
07.30, 16.30, 19.30, 22.45 "24 часа".
07.50 "СТВ-спорт".
08.00 "Тема дня".
08.10 "Технология".
08.20 "Судьбы своей хозяйка".
08.45 "Фильм, фильм, фильм".
Профилактика с 9.00 до 15.00.
15.00 "Супершоу братьев Марио". Мультипликационный сериал.
15.50 "Маска". Мультипликационный сериал.
16.50 Детектив **"Выгодный контракт",** 3-я серия.
18.05 "Минщина. Люди, события, факты".
18.15 "Театральные истории".
18.35 "NEXT - 2". Телесериал.
20.00 "СТВ-спорт".
20.10 "Тема дня".
20.20 Детский экран. "Добрый вечер, малыш...".
20.35 "Фильм, фильм, фильм".
20.55 Боевик **"Смертельная ловушка".** (США, 2000 г.).
23.05 "Технология".
23.15 "Новости СНГ".
23.30 "Душой исполненный полет". Балет "Сотворение мира".
00.05 Комедия **"Суперштаны".** (Англия-США, 2002 г.).

8-Й КАНАЛ

17.30 "Мультпарад" от "Бюргера".
17.45 Художественный фильм **"Воздушные террористы".**
19.15 Программа "Палитра".
19.40 "Атомик Филмз" и "К-видео" представляют.
19.45 Многосерийный фильм **"Клуб самоубийц".**
20.45 "Вечарніца".
21.00 Программа "У камина в Камянице".
21.30 Криминальная драма **"Счастливые случаи".**

ТВ ЦЕНТР

04.45 Информационно-развлекательный канал "Настроение".
07.50 Газетный дождь.
08.00 Выборы-2003.
08.25 "Времена не выбирают". Многосерийный телефильм.
09.25 Наш сад.
09.40 Телемагазин.
10.00, 13.00, 17.00, 21.00 События. Время московское.
10.15 Телеканал "Дата"
11.15 "Кобра" в небе Малайзии.
11.45 Игра в прятки.
12.05 Доходное место.
12.10 Петровка, 38.
12.30 Деловая Москва.
13.15 "Инспектор Кестер". Детективный сериал (Германия).
14.30 Мода non-stop.
15.00 Регионы: прямая речь.
15.30 "Расследование Элоизы Ром". Телесериал (Франция).
16.25 Выборы-2003.
17.15 Дом на набережной.
18.00 "Загадочная женщина". Телесериал (Венесуэла).
18.50 Пять минут деловой Москвы.
19.00 Выборы-2003.
20.00 "Мужская работа". Телесериал (Россия).
21.40 Выборы мэра города Москвы-2003.
21.45 Наша версия. Под грифом "Секретно".
22.30 Времечко.
23.00 Петровка, 38.
23.20 25-й час. События. Время московское.
23.40 Серебряный диск.
00.00 "Шпионы". Телесериал (Великобритания).
01.00 - 01.35 "Синий троллейбус". Телефон доверия для полуночников.

EUROSPORT

09.30 Парусный спорт. Повтор.
10.00 Гольф. PGA. Основные моменты. Специальный выпуск. Повтор.
11.00 Голливудский бульвар. Журнал. Повтор.
11.30 Снукер. Брайтон. Повтор.
12.30 Теннис. Мастерс. Хьюстон. Повтор.
13.45 Теннис. Мастерс. Хьюстон. Повтор.
15.00 Футбол. Кубок УЕФА. Повтор.
16.00 Снукер. Брайтон. Прямая трансляция.
19.00 Теннис. Мастерс. Хьюстон. Спецобзор лучших матчей.
20.00 Теннис. Мастерс. Хьюстон. Прямая трансляция.
23.00 Снукер. Брайтон.
00.45 Бокс. Повтор.
03.00 Теннис. Хьюстон. Прямая трансляция.

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: (017) 206-68-71.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: 206-69-04, 206-69-06.
E-mail : nv@promedia.by
http://nv.promedia.by

Індэкс 63222.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

Рэдактар нумара Марыя ЭЙСМАНТ

Ліцэнзія на выдавецкую дзейнасць ЛВ №448 ад 15 мая 2000 г. (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Нумар газеты аддрукаваны з дыяпазітываў заказчыка на УП "Красная звезда", 220073, г.Мінск, 1-ы Загарадны завулак, 3. Падпісаны ў друк у 15.00. Аб'ём 2 друк. аркушы. Тыраж: 28 650 экз. Заказ № 835.